

autorin

magazín OSA nejen pro autory

01/2018

SPOLUPRÁCE OSA A INTERGRAMU | REKLAMACE Z RÁDÍÍ, TV VYSÍLÁNÍ A MECHANIKY
NOVOROČNÍ ANKETA | HLASY V HLAVĚ ONDŘEJE PIVCE | S LACEM DÉCZIM O HUDBĚ
FURCH GUITARS | OTAKAR PETŘINA ALIAS MARPO | PÁNSKÝ KLUB TOMÁŠE KYMPLA
PATRICIE FUXOVÁ: HUDBA BY MĚLA BÝT VYJÁDŘENÍM DUŠE | TA NAŠE DECHOVKA ČESKÁ
DOBYLI SVĚT | IVAN KURZ | DRAMATURGIE HUDEBNÍCH TV | POPMUSEUM

ZAČNĚTE **S**_NOVÝM ROKEM

#MYSLÍMENAHUDBU

Úvodní slovo

Vážené kolegyně,
vážení kolegové,

dovolte mi, abych byl dnes stručný a abych trochu bilancoval. Troufám si říci, že do nového roku vstupujeme s čistým štítem. Po vyčerpávajícím valném shromáždění v minulém roce jsme upravili všechny naše dokumenty „jak zákony kázaly nám“. Upravili jsme naše stanovy, jednací řád valného shromáždění a změnili jsme rozúčtovací řád. OSA je nyní konsolidovaný a naše dokumenty jsou naprosto konformní se směrnicí EU, s novelou autorského zákona i s novelou občanského zákoníku, pod který spadá naše právní forma. Není nic, co bychom měli skrývat, nic, čeho bychom se měli obávat, můžeme každému hledět zpříma do očí. Máme čistý stůl.

Totéž se ale nedá říci o naší politické scéně. Zatímco my můžeme bilancovat, oni budou spíše balancovat. Politická i občanská sféra jsou rozdělené, vláda s důvěrou parlamentu v nedohlednu a nové volby nikdo nechce. Jak ukázal legislativní proces při projednávání novely autorského zákona, je pro ochranu autorských práv důležitým prvkem stabilní politické prostředí. Co naplat, vyvážený autorský zákon, respektive dobrý zákon o kolektivní správě potřebujeme. Jsme držitelé tzv. přirozeného monopolu v oblasti malých práv hudebních děl a oprávnění k výkonu kolektivní

správy nám uděluje ministerstvo kultury. To znamená, že vůči politickým změnám jsme nikdy nebyli a nejsme ani dnes zcela imunní.

Důležitá pro nás tedy bude i příští situace na ministerstvu kultury. To je dnes kompetentním a odvolacím orgánem pro tvorbu našeho sazebníku. Minulý ministr kultury si, při vší úctě, s ochranou duševního vlastnictví hlavu příliš nelámal. Popřejme si tedy, aby vše dopadlo jakžtakž v náš prospěch a abychom v tomto roce mohli plout v klidnějších vodách.

Mnoho zdraví a inspirace
v roce 2018 přeje všem váš

Luboš Andršt

Magazín OSA
Číslo 01/2018
Obálka: Marpo (Otakar Petřina)
Fotografie: Michal Kubala

Magazín Autor in vydává OSA — Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s., Čs. armády 20, 160 56 Praha 6, oddělení PR a komunikace, telefon: 220 315 121, e-mail: komunikace@osa.cz
Registrace MK ČR E 19237 / Vychází 4x ročně, náklad 8 630 výtisků, místo vydání Praha
Redakce si vyhrazuje právo upravovat a krátit příspěvky. Děkujeme za pochopení / Toto číslo vyšlo dne 26. 1. 2018.
Redakce: Šárka Chomoutová / Redakční rada: Zdeněk Nedvěd, Michal Prokop, Jan Fischer, Jan Krůta
Koncept, design a sazba: Jiří Troskov / Korektury: Petra Helikarová

obsah

3	úvodník	
	Úvodní slovo	3
4	obsah	5
6	zprávy z OSA	
	Spolupráce OSA a Intergramu	6
	Novoroční anketa	7
	Reklamační proces v OSA, díl 3. — Reklamace z R/TV vysílání a mechaniky	10
12	články a rozhovory	
	Hlasy v hlavě	12
	Mezzoforte jako fortissimo	16
	S Lacem Dé czim o hudbě	
	Furch Guitars — příběh splněného snu	22
	Vyrostl jsem za pódiem a hodně se rval, říká Otakar Petřina alias Marpo	24
	Pánský klub Tomáše Kympla	32
	Patricie Fuxová: Hudba by měla být vyjádřením duše	34
	Ta naše dechovka česká aneb o tom otloukáňkovi trochu jinak (díl 2.)	36
	Dobyli svět — Karel Krautgartner	40
	Ivan Kurz	42
	Dramaturgie hudebních televizí	43
	Popmuseum	46
49	šuplíky textařů	49
50	nástěnka	50
52	kulturní přehled	
	Nově vydaná CD	52
	Filmové premiéry	54
	Nově vydané knihy	55
57	vzpomínáme	57
58	závěrník	
	Osmičkový rok	58

Spolupráce OSA a Intergramu

Rádi bychom vás touto cestou informovali, že kolektivní správci OSA, INTERGRAM, DILIA, OOA-S a OAZA se rozhodli vyjít vstříc požadavkům veřejnosti z řad uživatelů provozujících zejména restaurace, bary, provozovny obchodu a služeb nebo ubytovací zařízení. Jedná se o způsob uzavírání licenčních smluv a plateb z nich vyplývajících v důsledku umístění a užívání televizorů a rozhlasových či jiných audiopřístrojů v těchto veřejných prostorech (více § 20 a § 23 autorského zákona).

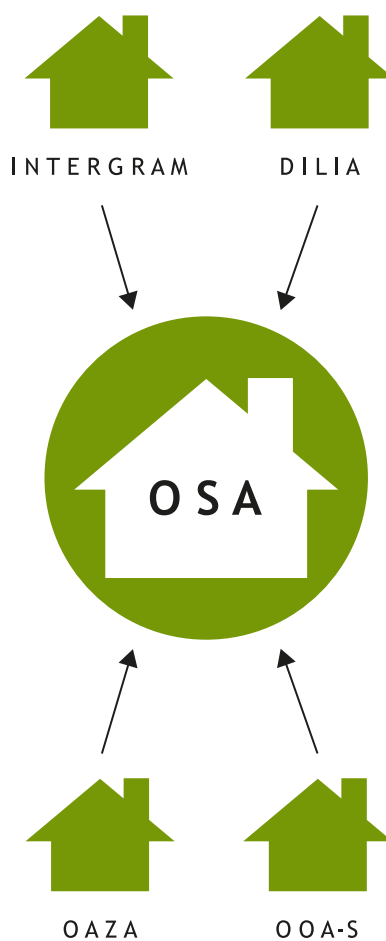
S účinností od 1. 1. 2018 pro vás vytváříme jedno kontaktní místo, kterým bude na základě pověření společnostmi INTERGRAM, DILIA, OOA-S a OAZA jediný kolektivní správce, a to OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s. Od tohoto data postačí uzavřít pouze jednu licenční smlouvu, a to prostřednictvím OSA za všechny výše uvedené kolektivní správce.

Kontaktním místem pro uzavření takové smlouvy je:

Zákaznické centrum –
Havlíčkův Brod:
Nádražní 397,
580 01 Havlíčkův Brod
T: +420 220 315 000
E-mail: vp@osa.cz

OSA je na základě výše uvedeného pověření oprávněn vybírat odměny dle aktuálních sazebníků jednotlivých kolektivních správců a tyto odměny následně rozdělovat výše uvedeným kolektivním správcům.

Z uvedeného vyplývá, že od 1. 1. 2018 uživatelská veřejnost nebude v záležitostech Intergramu jednat s pracovníky společnosti Collective Intelligence, a. s., ale ve věcech licenčních smluv za kteréhokoliv

z uvedených kolektivních správců se bude obracet výhradně na jediného partnera, kterým je výše uvedené Zákaznické centrum – Havlíčkův Brod.

Vzhledem ke komplikovanosti autorskoprávní problematiky v minulosti občas docházelo k tomu, že někteří uživatelé opomenuli získat licenci od OSA (zastupující DILIA) nebo od Intergramu (zastupující i OOA-S a OAZA). Proto věříme, že se jedná o krok, který napomůže právní jistotě na straně uživatelů.

Vytvoření jednoho kontaktního místa s sebou přináší benefity pro uživatele i samotné nositele práv. Sloučením procesů do jednoho místa dosáhneme snížení administrativního zatížení uživatelů a současně i nákladově zlevníme výběr honorářů pro námi zastupované autory, umělce, výrobce, nakladatele a další nositele práv, které dohromady výše uvedení kolektivní správci zastupují. ☒

Novoroční anketa

Oslovili jsme několik zastupovaných autorů, kteří nám prozradili svůj hudební zážitek roku 2017. A jaké zážitky to byly?

Foto: archiv OSA

Miloň Čepelka (textář, herec)
Jednoznačně scénický koncert Orchestru Ježkovy stopy „Proč nemohu spát“ se Sestrami Ježkovými a se zpěvákem a moderátorem Kryštofem Krhovjákem – 1. repríza v říjnu v podzemním sále Venuše na Vinohradech.

Foto: Petr Klapper

Varhan Orchestrovíč Bauer (skladatel)
Protože jsem to prožil celé zevnitř a ještě jsem to mohl řídit, tak za skutečně největší zážitek roku 2017 považuji koncert Okamžitého Filmového Orchestru na půlnoční afterparty zlínského filmového festivalu. Přípravy byly dosti náročné, ale orchestr se semknul a vystoupil na venkovním pódiu 8 x 6 m, kam se nás vešlo 48 hudebníků včetně 4 tympánů, harfy a bicí soupravy i kláves. Celodenní stres náhle zmizel a muzikanti podali o půlnoci nejlepší výkon, a to včetně všech improvizovaných sól, do kterých se pustili i ti, kdo to často nedělají. Výsledek byl úžasný, souznění hudebníků a skvělá atmosféra, což ocenili neutuchajícím potleskem i diváci – prostě čistá radost z hraní hudby!

Foto: archiv Borise Urbánka

Boris Urbánek (skladatel, pianista)
Opravdu krásné hudební zážitky, které se mi natrvalo vryly do paměti, jsem měl minimálně tři. Tím prvním byl koncert španělské kapely PATAX na červnovém festivalu Jazz Open Ostrava, poté skvělý Chick Corea & Electric Band v polské Vratislavi a nakonec říjnová premiéra Verdiho opery Otello v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě, v hudebním nastudování Jakuba Kleckera.

Foto: Zbyněk Bartoš

Miroslav Hloucal (skladatel)

V tomto roce jsem toho zažil spoustu. Největší zážitky mám asi dva až tři. Na prvním místě bylo pásmo koncertů s operní divou Dagmar Peckovou v Lucerně s názvem Wanted, které se uskutečnilo v dubnu. Zde jsem byl i v roli aranžéra pro několik písní Kurta Weilla. Co se týká muzikantského zážitku, tak to pro mě bylo setkání s Arturem Sandovalem na jednom pódiu na festivalu v Litomyšli. A třetím byla cena OSA za mou skladbu s názvem Butterfly Effect v rámci Bohemia Jazz Festu.

Foto: archiv Františka Táborského

František Táborský

(skladatel, skupina Chinaski)
Mým největším hudebním zážitkem minulého roku bylo zcela určitě vystoupení skupiny Midnight Oil na ostravských Colours. Konečně jsem se dočkal, ač už jsem ani nedoufal...

Foto: Martin Pekárek

Jiří Hlaváč (skladatel, pedagog)

Mým hudebním zážitkem roku 2017 bylo provedení 5. symfonie Gustava Mahlera Českou filharmonií s Jiřím Bělohlávkem. Skvělým počinem je ovšem i nahrávka kompletního violoncellového díla s orchestrem Bohuslava Martinů, Petrem Nouzovským a Plzeňskou filharmonií s dirigentem Tomášem Braunerem.

Foto: Petr Klapper

Jan Ryant Dřízal (skladatel)

Přestože jsem prolistoval svůj diář a připomněl si řadu nejruznějších kulturních akcí, jedna z nich mě překvapivě zasáhla nejsilněji – scénické uvedení Wagnerovy Valkýry na Bayreuther Festspiele v režii Franka Castorfa, pod taktovkou Marka Janowského. Režisér umístil děj do prostředí soukromého ropného vrtu, kde se Wotan se zapálenou cigaretou po celou dobu brodí směsicí oleje a rozházené slámy. Nezapomenutelnou scénou bylo spuštění mamutí těžební věže, jejíž rameno se jako perpetuum mobile mechanicky kývalo nad orchestřištěm dobrou půlhodinu. Hudební nastudování bylo natolik dokonalé, že např. úvodní scéna deště či závěrečná evokace ohně vzbuzovaly doslova vizuální, magické obrazy.

Foto: Daniel Salač

Thom Artway (skladatel, textař)
Koncert Nicka Cavea v O2 areně... Nicka Cavea jsem nikdy naživo neviděl. Úplně mě to dostalo. Miloval jsem každý tón/ruch, které s Bad Seeds poslali mezi posluchače. Za mě zážitek roku 2017.

Foto: archiv Pokáče

Pokáč (skladatel, textař)
Zážitkem roku pro mě bylo moje jarní turné, které bylo mým vůbec prvním sólovým turné. A ještě větší zážitek byl, že většina koncertů byla vyprodaná. To byl šok a obrovská motivace. A samozřejmě nesmím zapomenout na květen, kdy vyšlo moje debutové album Vlasy.

Foto: Jakub Macháček

Tomáš Fröde
(skladatel, textař, skupina Imodium)
Bezesporu nejsilnějším a nejeurotičtějším momentem roku 2017 byla chvíle, kdy jsem dopsal naši pátou řadovou desku a vstoupil s ní do benediktinského kláštera v Broumově, kde vzniklo nahrávací studio, a náš téměř měsíční pobyt v něm byl díky prostředí velmi intenzivní!

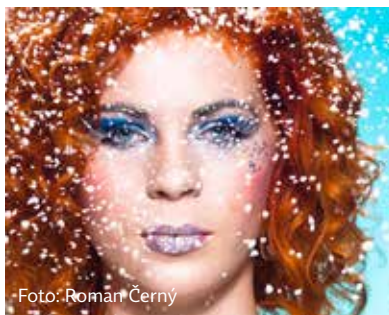

Foto: Román Černý

Žofie Dařbujánová
(skladatelka, skupina Mydy Rabycad)
Největším zážitkem rozhodně bylo naše americké turné a vědomí, že i česká hudba má v zahraničí velké šance. Přála bych si, aby toho co nejvíce z nás využilo, a mohli bychom se tak v následujících letech potkávat nejen na těch českých, ale i světových velkých festivalech.

Foto: Salim Issa

Milan Cais
(skladatel, textař, skupina Tata Bojs)
V samotném závěru roku 2017 jsme si udělali radost a oprášili staré písničky z alba Futureto (2000), které teď vyšlo v reedici i na vinylu. Koncerty byly super, ale pro mne možná nejsilnější zážitek byl, když jsme se po těch letech sešli všichni i s Klárou Nemravovou a Markem Doubravou na první zkoušce a začali hrát refrén písně Ramínka. Sedmnáct let staré dějá vu na nás vykouklo zpod plastového krytu kláves Vermona východoněmecké výroby! To byla solidní emoční nálož, která mě sevřela hrdlo, až jsem skoro zpívat nemohl...:-) ☒

Reklamační proces v OSA (3. díl)

Reklamace z R/TV vysílání a mechaniky

Autor je bohužel někdy ten poslední, kdo se dozví, kdy a jak bylo jeho dílo užito. OSA za něj autorské honoráře vybere a dle hlášení uživatele (vysílatele, vydavatele či pořadatele koncertu) je následně rozúčtuje. Co ale dělat, pokud vím, že moje dílo bylo užito, a honoráře nikde? Autor s nakladatelským zastoupením to má jednodušší. Oznamí nakladateli svůj nárok a je na nakladateli, aby pro autora jeho oprávněné honoráře takřkajíc „vydupal“.

Autoři, kteří se o svá práva starají sami, se obracejí přímo na OSA.

Co tedy dělat, pokud vím, že má díla byla užita konkrétní rozhlasovou či televizní stanicí nebo vydána na zvukových či obrazových nosičích?

Reklamace honorářů z rozhlasového a televizního vysílání

První krok

Je nezbytné získat pokud možno co nejvíce informací, kdy a na jaké stanici byla moje skladba užita, v případě TV vysílání zjistit i konkrétní stanici, nejen vysílatele. Tyto informace zadejte prostřednictvím svého elektronického účtu INFOSA v sekci Komunikace / Reklamace / Oznámení užití, případně zašlete na e-mail reklamačního oddělení reklamace@osa.cz. Reklamační oddělení reklamaci prověří a jako zpětnou vazbu oznámí výsledek svého pátrání.

To by bylo, ale...

... jsou tu různá úskalí. Jedním z nich je, že vysílatel nezaplatil autorské odměny. Bohužel, pokud někdo OSA nezaplatí, tak OSA nemá z čeho odměnu autorovi vyplatit. Dalším úskalím

může být fakt, že skladba byla užita v programu stanice, kde vysílatel sice autorské odměny zaplatil, ale jedná se o stanici, jejíž vysílání se pro účely rozúčtování tzv. vzorkuje. Vzorkování se provádí u vysílatelů, kteří platí nízké autorské odměny. Důvodem vzorkování je, že zpracování kompletního programu by bylo zcela nevhodné a šlo by k tíži ostatních.

Jak je to tedy s tím „vzorkováním“?

Veškeré rozhlasové a televizní stanice platí OSA pololetní či čtvrtletní platby jako určité procento z reklamních příjmů (v případě veřejnoprávních médií jako procento z proinvestovaných prostředků).

V případě rozhlasového vysílání OSA provádí rozúčtování autorských honorářů podle úplného hlášení – seznamu užitých skladeb u rozhlasových stanic s inkasem vyšším než 75 000 Kč za kalendářní pololetí. U stanic s inkasem nižším než 75 000 Kč, avšak

vyšším než 30 000 Kč za kalendářní pololetí se rozúčtování provádí podle seznamu skladeb v počítačem náhodně vybraném jednom kalendářním měsíci z příslušného kalendářního čtvrtletí, tj. vzorku. Stanice s inkasem nižším než 30 000 Kč za kalendářní pololetí se nerozúčtovávají vůbec. Inkaso z těchto stanic posiluje korunovou hodnotu bodu pro rozhlasové vysílání, jinými slovy o tuto částku se poměrně navýší honoráře za užití na ostatních stanicích.

Vzorkování u TV stanic probíhá obdobně, jen parametry jsou trochu jiné. OSA provádí rozúčtování autorských honorářů podle úplného hlášení – seznamu užitých skladeb u TV stanic s inkasem vyšším než 100 000 Kč za kalendářní měsíc. U stanic s inkasem nižším než 100 000 Kč, avšak vyšším než 50 000 Kč za kalendářní měsíc se rozúčtování provádí podle seznamu skladeb v náhodně vybraném jedním dni v týdnu a u stanic s inkasem

nižším než 50 000 Kč, avšak vyšším než 20 000 Kč za kalendářní měsíc se rozúčtování provádí podle seznamu skladeb v náhodně vybraném jednom dni v kalendářním měsíci. Stanice s inkasem nižším než 20 000 Kč za kalendářní pololetí se nerozúčtovávají vůbec a opět posilují koronovou hodnotu bodu pro televizní vysílání.

Co dělat, když...

... vím, že moje skladba byla užita ve vysílání stanice, u které OSA rozúčtovává dle kompletního seznamu užitých děl, ale moje skladba v hlášení nebyla?

Zde pomůže jen nahrávka vysílání (či filmu, seriálu, reklamy). Bohužel není v silách OSA monitorovat všechny stanice 24 hodin denně, 365 dní v roce. OSA provádí náhodný monitoring zejména u TV stanic, kde stále dochází k chybovosti v hlášení. Programová hlášení od rozhlasových stanic jsou vesměs v pořádku – hudba je vysílána přes tzv. selektory, na kterých se nastavují rotace skladeb a z nichž se také generují hlášení pro OSA a Intergram.

Reklamace honorářů z mechaniky, tj. prodeje nosičů (ať už fyzických, či v digitální podobě)

Jednodušší, ale...

Proces reklamace z mechaniky nemá tolik úskalí. Že se skladba na nosiči nachází, je snadno prokazatelné, avšak i zde platí, že pokud vydavatel za prodej nosičů OSA nezaplatí, tak ani autor nemůže obdržet své honoráře.

Pro účely reklamace je určitě dobré předložit název nosiče, jméno interpreta, datum vydání, jméno vydavatele, případně i katalogové číslo, je-li nositeli práv známo.

Centrální licencování

Centrální licencování je kapitola sama pro sebe, avšak týká se jen těch autorů, jejichž skladby byly vydány mezinárodně velkými vydavatelstvími. Velká nadnárodní vydavatelství (Universal Music, Sony Music, Warner Music)

mají smlouvy s jedním kolektivním správcem (např. SDRM/SACEM či GEMA), kterému veškeré prodeje mezinárodně vydaných nosičů hlásí. Tento kolektivní správce pak oznámí OSA, kolik a komu se má vyplatit za prodeje těchto nosičů na území České republiky.

Reklamace honorářů z centrálního licencování je velmi zdoluhavý proces – řeší se jak s vydavatelem, tak s kolektivním správcem pověřeným centrálním licencováním.

Digitální prodej

Reklamace je stejná jako u nosičů – prostřednictvím INFOSA, případně e-mailem oznámím OSA, kde se moje

skladba prodává, a OSA opět reklamaci prověří.

Závěrem

Žalovat se nemá, ale hlásit se to musí...

Stále platí, že pokud se dozvíme o užití svého díla, je v mém zájmu ho okamžitě ohlásit OSA. V zájmu autora je také všechny nové skladby ihned ohlašovat buď přímo OSA (ať už papírovou formou, nebo prostřednictvím INFOSA), nebo svému nakladateli, který ohlášení provede jeho jménem. Pokud skladba není ohlášena, nemůže dojít k vyplacení autorských honorářů. ☒

Hlasy v hlavě

Producent, hudebník a skladatel Ondřej Pivec dělá české hudbě ve světě dobré jméno. Je především jazzový klávesista a hráč na Hammondovy varhany. Na kontě má ale i cenu Grammy za spolupráci na jazzovém albu *Take Me To The Alley* Gregoryho Portera. Od roku 2009 žije v New Yorku, s Porterem nyní často koncertuje a hraje i v dalších projektech. V letošním roce se několikrát vrátil do České republiky a v rozhovoru tvrdí, že by se chtěl vracet častěji. Zastupován OSA od 2005, v databázi má registrováno 43 hudebních děl.

PŘIPRAVIL: JAROSLAV ŠPULÁK (Právo)

Zpočátku jste hrál především na Hammondovy varhany. Kde jste k nim získal vztah?

Nejen zpočátku – na hammondky hraji dodnes, ať už na turné, či v New Yorku v kostele. Ten zvuk jsem si oblíbil díky svému dobrému kamarádovi Zdeňku Blažkovi, který byl před dvaceti lety mým učitelem angličtiny na gymnáziu v Brně.

Viděl, že mám o hudbu zájem, a tak mi zcela nezištně natáčel na kazety klenoty ze své kolekce cédéček, kterou si přivezl z Kanady. Byly mezi nimi ve velké míře nahrávky Jimmyho Smithe a já si ten zvuk hned zamiloval.

Měl jste doma dobré podmínky k tomu, abyste se mohl věnovat hudbě?

Ani moc ne. Myslím, že rodina spíš chtěla, aby ze mě bylo něco takříkajíc pořádného. Ale v hudbě mi nijak nebránila.

Jaké byly v době vašich hudebních začátků vaše vzory?

Asi největším byl v Praze pianista Najponk. Jeho hra zněla a dodnes zní tak nějak surově a opravdově. Pak jsem také dost baštil trio Mateje Benka. Časem jsem si zamiloval Sama Yahela a lekce s ním vlastně byly důvod, proč jsem nakonec vycestoval.

Jste znám jako jazzman. Prošel jste ale předtím i jinými hudebními styly, měl jste například někdy rockovou kapelu?

Ne, od začátku pro mě byl prioritou jazz. To až posledních pět až sedm let se věnuji jiným stylům hudby. Ani nevím proč, samotnému mi to přijde divné.

V současné době hrajete na různé klávesové nástroje. Proč jste vlastně svůj rejstřík rozšířil?

To dost souvisí právě s žánrovým záběrem. Abych se v New Yorku uživil, musel jsem ze začátku brát ke hraní kdeco, mezi jiným i vystupování na večírcích a svatbách. Tam s hammondkami moc nepochodíte. Je potřeba mít takové zvuky, jako jsou na nahrávce. Také jsem musel často vykrývat smyčcové a dechové party. To je dost opruz, ale zase jsem měl za jedno hraní na půl nájmu. No a díky tomu jsem se začal zajímat o syntezátory, programování zvuků a podobně. Velmi mě to chytlo a teď se mi to hodí při produkci vlastní tvorby.

Od ledna 2009 žijete v New Yorku. Co vás tam zaválo?

Já vždycky říkám, že mi to poručily hlasy v hlavě. Ani nevím, co mě to popadlo. Asi jsem se chtěl prostě hodit proti zdi a zjistit, co to se mnou udělá.

Kdy jste dospěl k závěru, že v New Yorku zůstanete?

Asi po dvou letech, kdy už jsem tušil, že v něm neumřu hladu. Ale nebylo to snadné. Začátky byly docela demotivující, jak jsem už naznačil.

Jak moc je New York pro hudebníka inspirativní?

Nesmírně. Je v něm spousta hudby a velmi kvalitních muzikantů, obzvláště pokud víte, kde je najít. Také je v něm hodně vizuálních a jiných vjemů, které vás neustále stimulují.

Jako jednomu z mála bílých hudebníků se vám podařilo proniknout na americkou gospelovou scénou. Proč se to obvykle bělochům nedaří?

Není to hudba, kterou by běloši tradičně hráli. To je, jako byste chtěl po Afroameričanovi, aby hrál cimbálovku. Také je za tím

Foto: Deneka Penniston

stále dost silné napětí mezi černochoy a bělochy, které v Americe je.

A proč přijali američtí gospeloví hudebníci mezi sebe vás?

Myslím, že je ze mě cítit, že mám velký respekt nejen k jejich hudbě, ale také k nim jako lidem. To je v Americe od bělocha stále bohužel docela neobvyklé. Nerad bych se do tohoto tématu pouštěl, ale je to pořád ještě dost velký problém, který se ve střední Evropě velmi těžko vysvětluje.

Hráváte v kostelech na nedělních mších. Jak při té příležitosti návštěvníci kostela v Americe hudbu přijímají?

Je to nedílná součást bohoslužby. Tak nějak pomáhá všechny naladit na stejnou vlnu.

Hrajete také v amerických klubech. Je to dnes pro vás už běžné, nebo je problém sehnat si vystoupení?

Mám velké štěstí, že hraji na klávesové nástroje, takže o hraní nouzi nemám. Navíc jsem od roku 2016 hodně na turné.

Jak na jazzovou hudbu v klubu reaguje americké publikum ve srovnání s českým?

Nebojí se reagovat, což je pro nás na pódiu výborná zpětná vazba. Ale pravda je, že v poslední době lidé reagují vřele i u nás.

Známa je vaše spolupráce s Gregorym Porterem. Kde a za jakých okolností jste se setkali?

To je zásluha pražského festivalu Struny podzimu. Přizvali mě na něj jako zvláštního hosta na gala v roce 2013. S Porterem, s nímž jsem se na festivalu setkal, jsem zůstal ve styku a on mě potom přizval na natáčení. No a pak se ozval manažer, jestli bych s nimi nemohl jet na turné. A pak na další. Letos jsem s ním strávil skoro čtyři měsíce.

Hráli jste společně v Royal Albert Hall v Londýně a na slavném britském festivalu Glastonbury. Jak na to vzpomínáte?

Mám velké štěstí, že hraji na klávesové nástroje, takže o hraní nouzi nemám.

To pro mě byly jedny z nejsilnějších zážitků vůbec. V Royal Albert Hall proběhlo mé úplně první celovečerní hraní s Gregorym. A bylo bez zkoušky – já se celý koncert učil z YouTube, což bylo dost na palici. A na Glastonbury jsme letěli helikoptérou, to bylo pro mě poprvé. Byl to také super zážitek.

V roce 2017 získal Gregory Porter Grammy za album Take Me To The Alley. Jak moc je ta Grammy také vaše?

Tak z pěti procent. Gregory řekl při děkovačce v televizi mé jméno, což mi udělalo obrovskou radost a jsem za to velmi vděčný.

Bude vaše spolupráce s Porterem pokračovat?

Zatím to vypadá, že ano. Už jsem s ním domluvený na koncert v únoru a pak na dva měsíce na turné na jaře.

Jak často se vracíte do České republiky?

Letos to bylo docela často, neboť jsem byl pořád s někým v Evropě. Ať už s Gregorym, či s Kennedy Administration, což je projekt, který teď spolu se zpěvačkou Kennedy vedu.

Plánujete někdy, že se přestěhujete zpět do České republiky?

O stěhování bych přímo nemluvil, ale posledních pár cest domů bylo moc příjemných. Možná budu trochu pendlovat. ☒

Mezzoforte jako fortissimo

S Lacem Déczim o hudbě

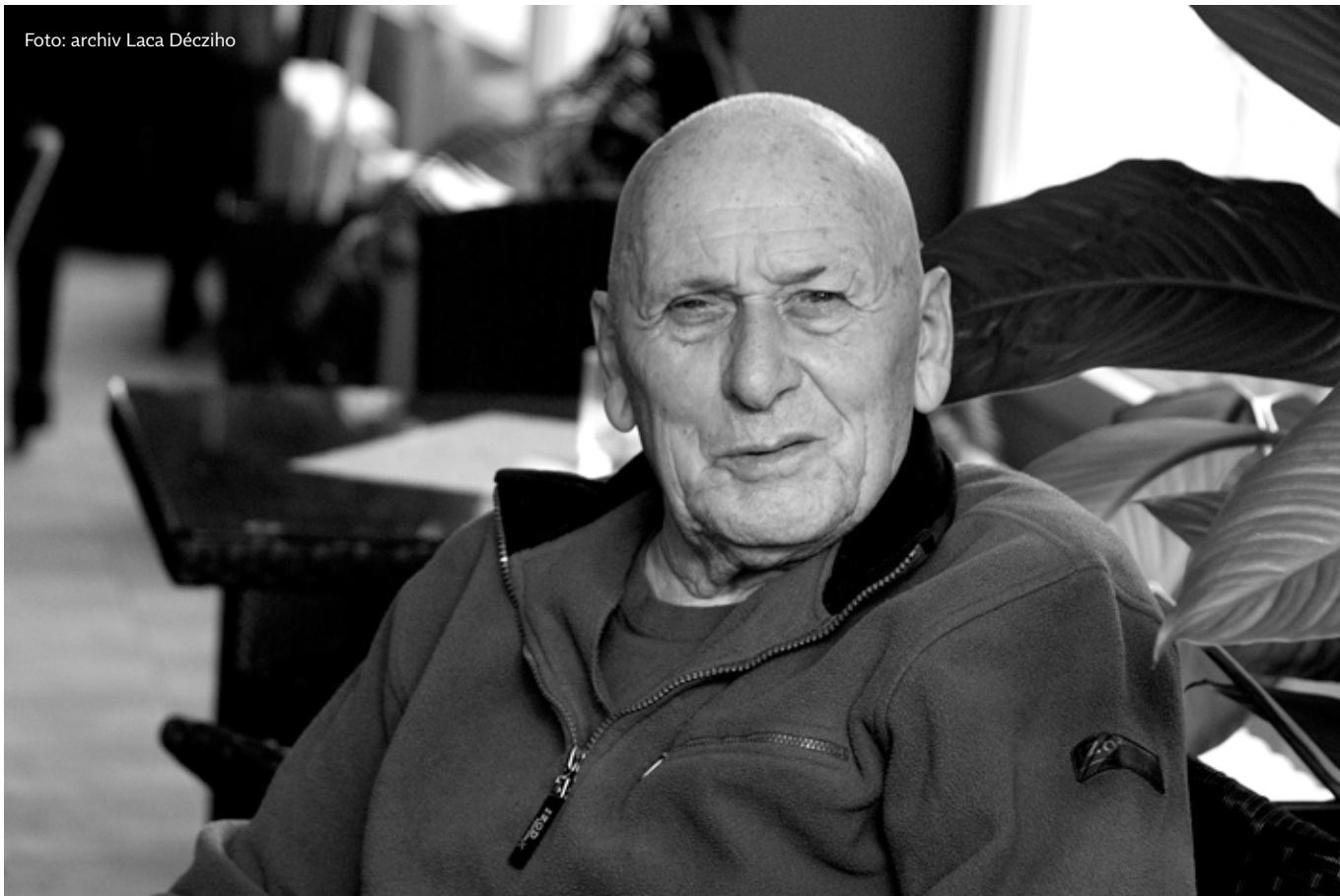
Laco Déczi je jedním z neznámějších jazzmanů u nás. V 60. letech stál u zrodu československého moderního jazzu a od svého vstupu na scénu doteď nepolevil ve veřejné aktivitě coby známý muzikant, performer a vypravěč pepných historek. Je nesporná žijící legenda, a navíc se s ním dobře točí interview, má totiž vždycky co říct a není to nuda. Během našeho setkání vzniklo třikrát delší povídání, než máte právě před sebou. To, co se sem nevešlo, třeba jednou uslyšíte na silvestra v rádiu. Zde je malá ochutnávka. Zastupován OSA od 1970, v databázi má registrováno 351 hudebních děl.

PŘIPRAVIL: VÁCLAV VRANÝ

Foto: archiv Laca Décziho

Začínal jsi v 50. letech ve dvou bratislavských jazzových kapelách Danubia Quintet a East Coast Studio.

Pravda, to je strašně dávno.

East Coast Studio prý byla úplně první hardbopová kapela v Československu. Jaká byla tehdy atmosféra v Bratislavě? Jak jste se dostávali k jazzu?

K jazzu jsme se dostávali hlavně přes pořady Willise Conovera na krátkých vlnách. S ním jsem se dokonce potkal. Byl to takový vysoký elegantní pán s neuvěřitelným hlasem, který neskuřečně rozuměl muzice. To pro mě bylo obrovské štěstí, protože Willis pouštěl nejlepší jazz.

A jak to, že jste mohli v 50. letech hrát jazz?

Komunisti tomu nerozuměli, protože tam nebyla slova. Jim vadili rockeři,

kterí zpívali protest. Navíc komunisti brali jazz tak, že ho vymysleli černoši, které Američani (otrokáři) bičujou, že černoši jsou utlačovaní a komunisti jim pomůžou.

Takže všechnu hudbu jste získávali z rádia Hlas Ameriky?

To šlo z Washingtonu vždycky od čtvrt na deset do desíti; předtím byly 15 minut zprávy, mimo soboty a neděle.

Jak často jste v Bratislavě hrávali?

Dost často. Začátky byly v parku Leberfinger. Dneska jsou tam paneláky a obrovská shopping centers, kde prodávají kozačky a voňavky. V tom parku stála kavárna, kde bývalo na našich koncertech vždycky tak čtyři pět lidí. Jednou se nám stalo, že nás poslouchali nějací tři dědkové, nikdo další tam už neseděl, a my hráli bebop. Jeden z těch dědků o pauze vstal,

přišel k nám a řekl: „Chlapci, vykašlete se na to džiu-džitsu.“

Dostávala se k vám nějaká hudba z Maďarska nebo Rakouska?

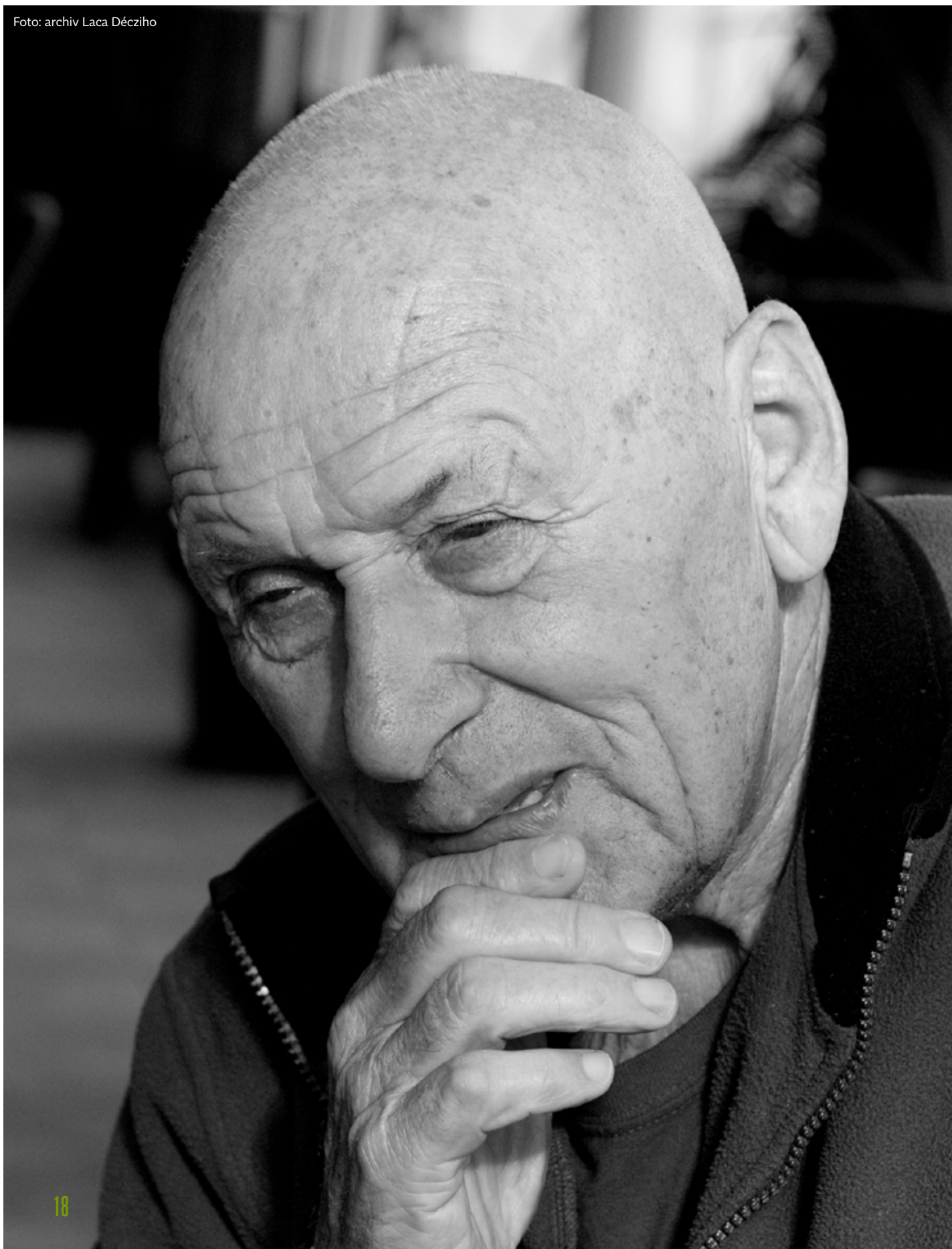
Vůbec nic.

A jak jste pokračovali?

Pak jsme se dostali do rádia, do Československého rozhlasu Bratislava, velké budovy pod hradem, kde jsme měli kamarády a načerno ve studiu něco nahráli. Poslouchali jsme tehdy Arta Blakeyho s Jazz Messengers, to bylo pro nás nejvíc a dodnes jeho kapelu považuju za jednu z nejlepších na světě, protože v ní hráli samí výborní hráči. Za druhé měli úžasnou dynamiku. To dneska málokterá kapela dodržuje.

Ted trochu odbočím. Když už jsem byl zaměstnaný v rádiu v TOČR a JOČR (pozn.: Taneční a Jazzový orchestr Československého rozhlasu), tak jsme

šli na koncert Counta Basieho do Rudolfiny. Nastoupila černobílá kapela, nehráli v ní jenom černoši, a začali hrát úplně potichu, ležerně, my jsme na to koukali, čekali jsme strašnou bombu, ale byli jsme zklamaní. Nic takového nepřišlo. Nahrávalo to ale rádio, Milan Papírník, nejlepší rozhlasový zvukař, jaký v Československu kdy byl. Druhý den jsme šli do studia poslechnout si nahrávku a tam jsme teprve pochopili, že všechno je úplně jinak. Basieho kapela totiž hrála takovou dynamiku, že když nasadili pianissimo, bylo to dvojité pianissimo, a když hráli forte, bylo to mezzoforte, které znělo jako bomba, jako fortissimo. Všechno měli takto zvážené a tím byli krásně muzikální. Tehdy jsme všichni otočili náš způsob hraní.

A do té doby jste hráli jenom nahlas?

Ta ta tada ta a oni hráli ta ta túttú bap. To časem pochytíš. Takové věci jsem se hodně naučil v Americe. Samozřejmě jsem pozoroval i špatné kapely, z toho se naučíš, co nemáš hrát, ale dynamika je strašně důležitá. Klasičtí muzikanti to vědí, ti s tím nemají problém.

Po příchodu do Prahy tě dost rychle objevili jako hvězdu, brzy jsi hrál s nejlepšími jazzmany u nás...

No počkej, to se stalo tak, že jsme v bratislavském rádiu nahráli naši kopii Jazz Messengers. Vlastně bylo štěstí, že jsme kopírovali. Dneska se mladí smějou, že něco kopíruješ, každý věří, že něco vymyslí, ale v hlavě má akorát knedlíky, místo toho, aby se učil od těch nejlepších.

Naše nahrávka z rádia se nějak dostala do ruky Luďku Hulanovi. Skvělému basistovi, který hrál v rádiu s Krautgartnerem, zakladatelem rozhlasového bigbandu. Hulan pustil náš pásek Krautecovi a Krautec řekl: „To nejsou Evropani, ale Američani.“ Z toho jsme se tehdy nafukovali, i když jsme byli jenom špatná kopie. Krautgartner se o mě začal zajímat, já jsem ale musel na vojnu, která se mi prodloužila o půl roku, protože jsem tam byl v base. Oni nemohli čekat,

tak moje místo obsadili někým jiným. Pak jsem v rádiu natáčel externě a to pro mě byla velká praxe. Byli tam staří profci, kteří hráli dokonale, četli perfektně noty, ladili, prostě úžasní hráči. Já v podstatě nic neuměl, ale oni to se mnou vydrželi.

Byli tam staří profci, kteří hráli dokonale, četli perfektně noty, ladili, prostě úžasní hráči. Já v podstatě nic neuměl, ale oni to se mnou vydrželi.

A proč o tebe tak stáli? Co jsi měl a oni ne?

Oni hráli jenom cool jazz, klidnou hudbu, vibrafon Karla Velebného a tak.

A ty jsi hrál nejrychleji ze všech v bigbandu...

Nebylo to o rychlosti. Spíš šlo o jiné pojetí. Já jsem měl taky později štěstí, když jsem přijel do Ameriky, že jedni z mých prvních spoluhráčů byli černoši, bratři Bobby a Eddy Busterovi. S Eddym jsme jednou kecali a on řekl: „Ty hraješ jako my!“ A já se zeptal: „Jak to myslíš?“ On na to: „Jako my černí!“ Prostě z rádia jsem vůbec nepoznal, že Clifford Brown, Blue Mitchell nebo Fats Navarro byli černí. Jejich hudba se

na mě nalepila. Pak přišel běloch Chet Baker a já jsem si říkal: „Hraje dobře, ale není to moje parketa, moc se mi to nelíbí.“ Nedal mi takovou ránu do hlavy.

Před tvoji nejslavnější a dodnes aktivní kapelou Celula jsi hrál o roku 1965 v Reduta kvintetu. To byla tvoje parta?

Hrál tam vynikající basista Honza Arnet, který vzal roha do Ameriky, když jsme byli v Berlíně. On v Československu vystudoval asi tři vysoké školy, v Americe asi dvě, byl strašná kebule. Sice nesóloval, ale skvěle doprovázel, tak to dotáhl až k Chico Hamiltonovi. Nahrál s ním hromadu desek a pak byl asi dva roky u Arta Blakeyho v Jazz Messengers. Dokonce mě tam chtěl v 70. letech dostat. Pustil Blakeymu nějakou moji nahrávku a Blakey řekl: „Tak ho přiveď.“ Takže jsem v Jazz Messengers mohl hrát. Šel jsem na americkou ambasádu, kde se zdálo, že není žádný problém, protože bolševik by si tady nechal mého syna a ženu jako zálohu. Pak se mě zeptali: „A co tam budeš dělat?“ A já řekl naivně: „Budu tam hrát s Artem Blakeym.“ Oni Blakeyho samozřejmě vůbec neznali, vyhodnotili moje povolení jako pracovní, tak mi vízum nedali a já nejel nikam.

Arnet nakonec v Americe pracoval v Asian Museu, bylo to na Park Avenue. Říkal jsem si: „Asijské muzeum, co to má znamenat?“ Šel jsem ho tam v osmdesátém sedmém navštívit, vidím prosklenou budovu, kanceláře a on tam byl boss!

Takže Reduta kvintet byl Arnetova kapela?

V podstatě Arnetova, protože on bojkoval koncerty, dával všechno dohromady. On byl i byznysmen, no hrozně šikovný člověk. Hrál tam samozřejmě Zdeněk Pulec, dábelský trombonista, pro mě jeden z největších na světě, a navíc životní kamarád. Standa Sulkovský, výborný pianista, který hrál bebop, a na bubny Laco Trop.

Muziku vybíral kdo?

Vybírali jsme dohromady. Já jsem psal nějaké skladby, Honza něco napsal, vždycky někdo něco přinesl.

S Reduta kvintetem hrávala taky Eva Olmerová, pamatuješ si na ni?

Jasně, něco jsme taky společně nahrávali. S ní byla hrozná sranda a taky byla talent. Ona byla jako Sarah Vaughan. Měla jiný timing než české zpěvačky. České zpěvačky všechny utíkají. Když je doba, tak jí předeženou, ať je větší napětí, a je to, jako když někdo vyběhne z dráhy, ale to ony nevědí. Hlavně že jsou hezky a moderně oblečené. Hlavně musí být VIP, a když je někde televize, tak rychle tam!

A Eva Olmerová taková nebyla?

To vůbec. S Evou byla legrace, ale to tady ani nemůžu vyprávět.

S Reduta kvintetem jsi údajně úplně poprvé natočil vlastní skladby Jar bez problémů, Milenka milá a tak... Pamatuješ si na ně? Jak ses dostal ke komponování?

Ano ano, trochu si na ně pamatuju. Byly to jedny z prvních. Po průmyslovce jsem začal chodit na konzervatoř v Bratislavě, kterou jsem kvůli vojné nedokončil, a tam jsem dostal základy harmonie a tak.

A klasická harmonie ti fungovala i v jazzu?

To je v podstatě všude.

V jazzu se akordy spojují jinak...

Dneska jsou samozřejmě blázni, kteří píšou moderní muziku, a já nevím, co tím chtějí říct. Muzikanti jsou našťvaní, když to symfonák natáčejí, ta hudba se špatně hraje a je o ničem. Pak přijdou snobi, mají drahé šály, špičaté boty, tleskají a volají „bravissimo“. Já v tom nevidím budoucnost. Stejně jako když začal free jazz v 50. a 60. letech. To vzniklo v Německu. Víš, co je free jazz?

Vím, co je free jazz.

No bláboly – stejně hraješ noty, co máš v prstech, v podstatě harmonikářská technika. A že „zamyslete se“! Jeden kamarád říkal: „Němci vymysleli dvě

nejstrašnější věci na světě – druhou světovou válku a free jazz.“

V 70. letech jsi psal hudbu i pro bigbandy. Od malé kapely k bigbandu to může být skok, nebo to pro tebe bylo snadné?

To jsem se učil od Teda Joanse, byl můj vzor, který psal jasně, logicky a krásně. Jedním z největších jazzových skladatelů je pro mě taky Horace Silver.

V roce 1974 ti vyšla deska Sentimentálna trúbka se smyčcovým orchestrem, aranže jsi psal ty?

Ne, to dělal Laco Gerhardt.

A teď, když ti vyšla nová deska Symphonic Ballads, je podobná...

To jsou v podstatě základy od Gerhardta, které jsem předělal. Jsou tam připsaná dřeva (anglický roh, lesní roh, flétna, fagot) a pak jsem změnil celé bloky. Teď je to dost jiné.

V 80. letech jsi složil slavnou hudbu k filmu Kalamita Věry Chytilové.

Věra Chytilová byla neuvěřitelná ženská. Skutečně, takových je na světě málo. Ona se nikdy nesmála a přitom vyráběla největší srandu. Ona byla trochu našťvaná a s našťvanými lidma je vždycky sranda. To zaprvé a zadruhé byla člověk, který nelhal, který jednal na rovinu. Komunisti se jí báli, protože říkala: „No prosím, tak mě zavřete, aspoň budu slavná!“

Jak dlouho před filmem jste se seznali?

Ona si mě vykoukla na nějakém koncertu a říká: „Uděláš mi muziku do filmu.“ Pak mě taky oblbovala a říkala: „Ty bys v tom filmu mohl hrát ajzboňáka.“ Tak jsem vyfasoval uniformu, která byla úplně nová. Musel jsem v ní proto chodit, aby se trošičku ošoupala. Dva měsíce jsem v ní byl všude a to zažiješ věci, kamaráde. Šel jsem v ní po Staromáku, proti mně pěkná buхта, já ji začal balit a ona říká: „Jdi do prdele, ty ajzboňáku!“ V tom neutrhneš ani nohu od stolu. Přišel jsem na hlavní nádraží, sedl si do čekárny, zjevil se pravý ajzboňák a prý: „Ta čtyřistašestka ještě nedošla, vid’?“ Říkám:

„Ještě tady není.“ To byly zážitky!

A co ta filmová hudba? Musel ses trefovat do obrazu? Jak jsi ji připravoval?

Muzika byla napsaná, akorát sóla jsem nechal volně, ale moc jich nebylo. Celé jsme to natočili předem a oni pak hudbu nasadili na obraz.

Takže jsi nepsal přesně do obrazu, jako třeba Zdeněk Liška?

Liška byl úžasný skladatel. Fenomén. Párkrát jsem taky nahrával s FISYO (pozn.: Filmový symfonický orchestr). Ve studiu bylo obrovské plátno a Belfín nás podle něho dirigoval. Odsud je slavná story s Vládou Žižkou, bigbandovým bubeníkem, který si rád zahrál různé okrasy. Jednou jsme nahrávali do grotesky, kde frajer zatloukal kůly, těch kůlů bylo dvanáct a pro každý kůl byla jedna rána na velký buben. „Bum“, „bum“ a zase „bum“, Žižka už to nevydržel a udělal „rumdrudru“! A dirigent říkal: „Vládo, prosím tě, jednu ránu!“ A Žižka: „Oukej. Rumdrudu.“ A dirigent: „Jednu ránu!“ Pak to nějak zahrál, ale museli mu trochu svázat ruce.

Jsi jazzman, takže předpokládám, že když tvoříš, je to jiná práce, než mají klasičtí skladatelé, protože dáváš prostor pro improvizaci. Zkoušel jsi někdy klasický přístup, to znamená vypsát noty od A do Z?

Psát sóla je nesmysl. Jenom jednou v životě jsem vypsál sólo do not. Bylo to Jirkovi Válkovi, geniálnímu flétnistovi. Napsal jsem skladbu Chlupatý had, čtyři trumpety, čtyři trombony a rytmika. Natáčeli jsme to v Karlíně, v Áčku, a nevědělo se, kdo bude hrát flétnu, tak jsem vypsál celé sólo, bylo v rychlém tempu. Šlo o čtyři chorusy v šestnáctinách a osminách, takže not, jak když vyleje tuš na notový papír. Jirka přišel, podíval se na to, „hm hm“, dali mu sluchátka na playback a on to napopravě zahrál od začátku až do konce bez jediné chyby. Všichni jsme z toho měli husí kůži, na to nikdy nezapomenu.

Měl jsem na mysli, jestli jsi někdy napsal nějaký klasický hudební tvar.

Napsal jsem dva smyčcové kvartety. Ty mám nahrané doma v Americe.

Vyšlo to?

Ne, mám je jenom v šuplíku.

Jaké jsou?

Těžko říct. Já jsem hodně poslouchal kvartety od Ravela a Debussyho. Nebo Bélu Bartóka, to už na mě bylo trošku bláznivé. Pak jsem vytvořil takový míšaš.

Tvoje nová orchestrální deska už je zase něco jiného, žádné stylové divočiny.

Jenom balady. Když si lidi pustí cédéčko, tak ať to má jeden ksicht. Můžeš dát nějaký bounce nebo jiné obohacení, ale nechtěl jsem, aby se hudba rozjela na všechny strany.

Tu desku jsi produkoval společně s Michaelem Krásným. Jaký vliv měl na výslednou podobu?

Michal je v první řadě prvotřídní světový basista, jeden z nejlepších hráčů vůbec. Navíc velice spolehlivý a bezvadný člověk. Je to můj kamarád. Taky rozumí nahrávání. Já mám doma v Americe studio s nejnovějším vybavením, ale vůbec tomu nerozumím. Umím tak akorát něco smazat, nic víc. Všechny nové desky točil on, mixoval je a dával dohromady. Dělal jsme i pro Wohnout!

Tys dělal něco pro Wohnout?

To začalo tak, že Wohnouti napsali nějakou písničku o mně a poslali mi ji, jestli bych jim do ní nedohrál nějakou trumpetu. Doma jsem to poslouchal a moje žena říkala: „To se mi líbí, udělej to.“ Ona má čich na věci a má i dobré uši. Když mi tu nahrávku poslali, tak bylo velké štěstí, že v ní měli nahraný klik, metronom na jedné stopě, a tím pádem se mi líp hrálo. Každá nota jim seděla, měli divné harmonie, ale ne blbě. Ne klasicky dominanta-subdominanta, ale najednou odbočili. Někteří to dělají, protože chtějí být zajímaví, vymýšlí jiné harmonie, naschvál skočí mimo, ale jdou proti srsti. Wohnouti to měli fajn. Nahrál jsem jim

čtyři trumpety jako podklad a potom sólo.

To začalo tak, že Wohnouti napsali nějakou písničku o mně a poslali mi ji, jestli bych jim do ní nedohrál nějakou trumpetu. Doma jsem to poslouchal a moje žena říkala: „To se mi líbí, udělej to.“

Když se přesuneme k trumpetistům, vždycky mluvíš o Cliffordu Brownovi, ale pak taky o Milesi Davisovi. Kdy ti Miles začal připadat zajímavý?

Já jsem ho poslouchal ještě před Cliffordem. Davis hrál hezké balady, měl duši a feeling. Když jsem ale potom slyšel Clifforda, chytil mě víc, byl někde úplně jinde.

V kterém Davisově období jsi ho poslouchal? V cooljazzovém?

Oni tomu říkali cool jazz, ale byl to bebop. Když Clifford natáčel v padesátém čtvrtém na Broadwayi, Davis přišel na zkoušku, stál ve dveřích, bylo jedenáct hodin a prý řekl slavnou větu: „Doufám, že si brzo strhneš nátisk!“ To byla pochvala!

A co jazz rock?

Trošku s Celulou, ale jazz rock jsme vlastně nikdy moc nehráli, spíš latinu. Teď, když hrajeme latinu, tak do ní dáváme bebopová sóla a kluci ještě přidávají bluegrass. Ale s JOČR, Kamilem Hálou, který to dirigoval, a s Radimem Hladíkem jsme nahráli jazzrockovou hudbu.

Co teď aktuálně plánuješ?

Novou desku.

Jakou?

Nevím ještě, jak se bude jmenovat, ale už tam bude hrát Morgič, já mu říkám pořád anglicky Úvěr (mortgage), ale jmenuje se Honza Uvira. Letí v březnu do Ameriky a bude s námi hrát. Je dobrý jako člověk, má správné názory, ví, co se má dělat. Dál tam bude hrát Michal, Vajco, já a taky jsem spekuloval, tady je jeden vynikající saxofonista. Štveráček se jmenuje a ten hraje správné noty. Oni ho kritizují, že hraje hodně not. Já říkám, tak to zkus zahrát jako on. Dělá to správně, učil se z Coltranea, a oni mu to vytýkají. Čech je zbytečně chytrý. Od koho by se měl učit? Od vrátného z ČKD? Štveráček hraje blues a tamti hrajou nesmysly.

Co bude na nové desce? Blues, balady, nebo něco od podlahy?

Tam bude všechno! Mám teď připravené nějaké nové skladby. Michal taky píše. Říkal jsem i Honzovi Uvirovi. Kolikrát napíšeš skladbu, pak se to hraje, a je to nanic. Dál to všelijak vylepšuješ, a je to ještě horší. Zahodit a hotovo. Zahodil jsem taky některé skladby Michalovi, pak přišel s dobrou skladbou a jedeme.

Kdy tu desku budete točit a kdy vyjde?

V březnu budeme točit a na jaře ji přivezeme sem do České republiky. ☒

Furch Guitars — příběh splněného snu

Každý muzikant během své hudební kariéry hledá vlastní styl, který by vystihl jeho hudební osobnost. Touží být výjimečný a originální a podle stejných měřítek hledá i hudební nástroj sobě na míru. Bez této touhy by nevznikla ani společnost Furch Guitars.

PŘIPRAVIL: PETR FURCH

Příběh Furch Guitars se začal psát v 70. letech minulého století v dřívějším Československu. Zákaz podnikání a izolace způsobená tehdejší režimem měly za následek naprostý nedostatek kvalitních hudebních nástrojů na zdejšímu trhu. Řada hudebníků se přesto nevzdávala snu vlastnit nástroj, který by krásně zněl a propůjčil jejich hudbě duši. Jedním z nich byl František Furch, zámečnický a aktivní kytarista, kterého tato touha nakonec přiměla zhotovit si svou první vlastní kytaru a postupným propracováváním výrobního procesu ji dovést k dokonalosti. Pozitivní reakce a zvyšující se zájem o Františkovu práci nakonec způsobily, že si v roce 1981 založil z pohledu režimu malou ilegální „garážovou“ firmu, umožňující mu věnovat se výrobě jeho nástrojů naplno.

Z kytarového nadšence světovým výrobcem

V současnosti, 36 let poté, patří společnost Furch Guitars mezi přední světové výrobce kytar prémiové kvality. Ročně vyrobí ve svém výrobním komplexu ve Velkých Němčicích v blízkosti Brna přes 6 000 akustických kytar a poloakustických bas, které následně dodává s tříletou zárukou do 32 zemí na pěti světových kontinentech. Výrobu a chod společnosti již v současné době řídí Františkův syn Petr, jenž při své práci čerpá z dlouholetého know-how svého otce z oblasti ruční výroby kytar a následně ho propojuje s nejmodernějšími výrobními procesy, technologiemi a vlastními inovacemi.

Špičkové vlastnosti kytar díky vlastním inovacím

Příkladem inovativního postupu společnosti Furch Guitars je vlastní unikátní ladění přední rezonanční desky, jež dodává nástroji krystalicky čistý, akusticky velmi barevný a vyrovnaný melodický přednes v celém zvukovém spektru. Kvalitu akustických vlastností těla kytary dále zvyšuje vlastní speciální lakování s plnými póry a vysokým leskem v podobě ultratenké vrstvy vysoce odolného laku.

Vysokou pevnost, stabilitu i odolnost kytarového krku zajišťuje nové konstrukční řešení Furch CNR System, představené veřejnosti letos na jaře. Jeho základem je nová kompozitní výztuž tvořená kombinací odlitku ze speciální slitiny umístěného uvnitř patky krku, karbonového pouzdra s výjimečnou tuhostí a plně nastavitelné dvoucestné výztuhy pro velmi jemné nastavení průhybu krku v obou směrech. Konstrukční úpravy se v letošním roce dočkala i cestovní kytara Little Jane, jejíž litý háček upevňující vzájemně krk a tělo kytary nově nahradil frézovaný háček s komponenty z leteckého hliníku, zvyšující odolnost její konstrukce.

Neustálá touha po zdokonalování společně s poctivou výrobou a láskou k řemeslu tak umožňují firmě Furch Guitars vyrábět prémiové nástroje s vynikajícími akustickými i materiálovými parametry, jež si vedle tisíců lidí po celém světě oblíbili například i David Koller, František Černý a Xindl X či Suzanne Vega, Glen Hansard a Per Gessle. ☒

„Vyrostl jsem
za pódiem
a hodně se rval.“
říká Otakar
Petřina alias
Marpo

PŘIPRAVILA: VERONIKA KRATOCHVÍLOVÁ

Neumí prohrávat, rád jí a umí kličkovat proti směru hodinových ručiček. Za jediný den toho totiž stihne víc než tři lidi dohromady a ještě mu zbude dost času na jeho velkolepé plány.

Zastupován OSA od 2006, v databázi má registrováno 99 hudebních děl.

Foto: Michal Kubala

Každý se tě teď asi musí vyptávat na to, jak jsi přijal svůj odchod z Chinaski. Kolem celé té kauzy se strhl na scéně docela velký humbuk.

Řekl jsem si, že o tom nebudu mluvit veřejně. Ne proto, že bych měl problém říct, jak věci jsou, ale proto, že z toho vztahu chci odejít jako chlap, a ne jako nějaký podělávač.

Tomu rozumím. Ale přece jen, bude to pro tebe asi existenčně docela výrazná změna. Nebo ne?

To teprve poznám. Samozřejmě že s Chinaski to byly stálé a jisté peníze, ale teď bude moje kariéra záviset jen a jen na mně, což je taky velká výzva. Vzhledem k tomu, že s TroubleGangem chystáme O2 arenu a máme půl roku před koncertem skoro 6 000 prodaných lístků, věřím, že by se to mohlo podařit.

Proč si vlastně bereš takhle velké sousto?

Chtěl bych se zařadit mezi největší kapely tady v Česku. I tohle, co se stalo, je pro mě takový trochu oheň pod zadkem, abych sám sobě i lidem kolem dokázal, že věci, které si usmyslím, dopadnou dobře. A taky vím, že ačkoliv se to teď možná nezdá, všechno zlé je k něčemu dobré. Můj odchod z Chinaski má dvě strany mince. A tohle je jedna z nich.

Nebudou ti chybět?

Určitě jo. Dával jsem do toho taky kus srdce. Ale život jde dál. A navíc poslední roky byl cítit ten šílený tlak. Teď budu mít alespoň víc času na rodinu, kterou jsem v poslední době dost zanedbával. Jezdil jsem s Chinaski, a když měli volno, jezdil jsem s TroubleGangem, takže jsem nebyl skoro vůbec doma a celé to bylo docela dost šílené období. Když jsem si třeba doma jen vzal mikinu, můj dvouletý syn už na mě volal „pápá“, táta jde do

práce. A tohle mě mrzí. Chci to změnit. Taky bych chtěl spát víc než 4 hodiny denně, začíná to na mně totiž být za poslední roky dost vidět.

Vnímáš kapelu jako firmu?

Chinaski tak určitě fungovali. Minimálně ty poslední roky. Ale s TroubleGangem je to jiné. Jsme všichni hlavně kamarádi a partáci, kteří táhnou za jeden provaz. Jako firmu bych to nechtěl vést nikdy. Nechci, aby byly rozkoly kvůli penězům, proto se všechno řeší hned a na rovinu. Samozřejmě že v kapele nikdy nemůže fungovat úplná demokracie a ani my ji nemáme. Ale kluci mi věří a já je nepodrazím. Hladověli jsme spolu a budeme spolu i jíst. Prostě se o to postarám.

Ty ses mezi kapelami musel cítit jako ryba ve vodě odjakživa, už kvůli svým rodičům.

Jasně, vyrostl jsem mezi nimi. Ať už

Jezdil jsem s Chinaski,
a když měli volno,
jezdil jsem
s TroubleGangem,
takže jsem
nebyl skoro
vůbec doma
a celé to bylo
docela dost
šílené období.

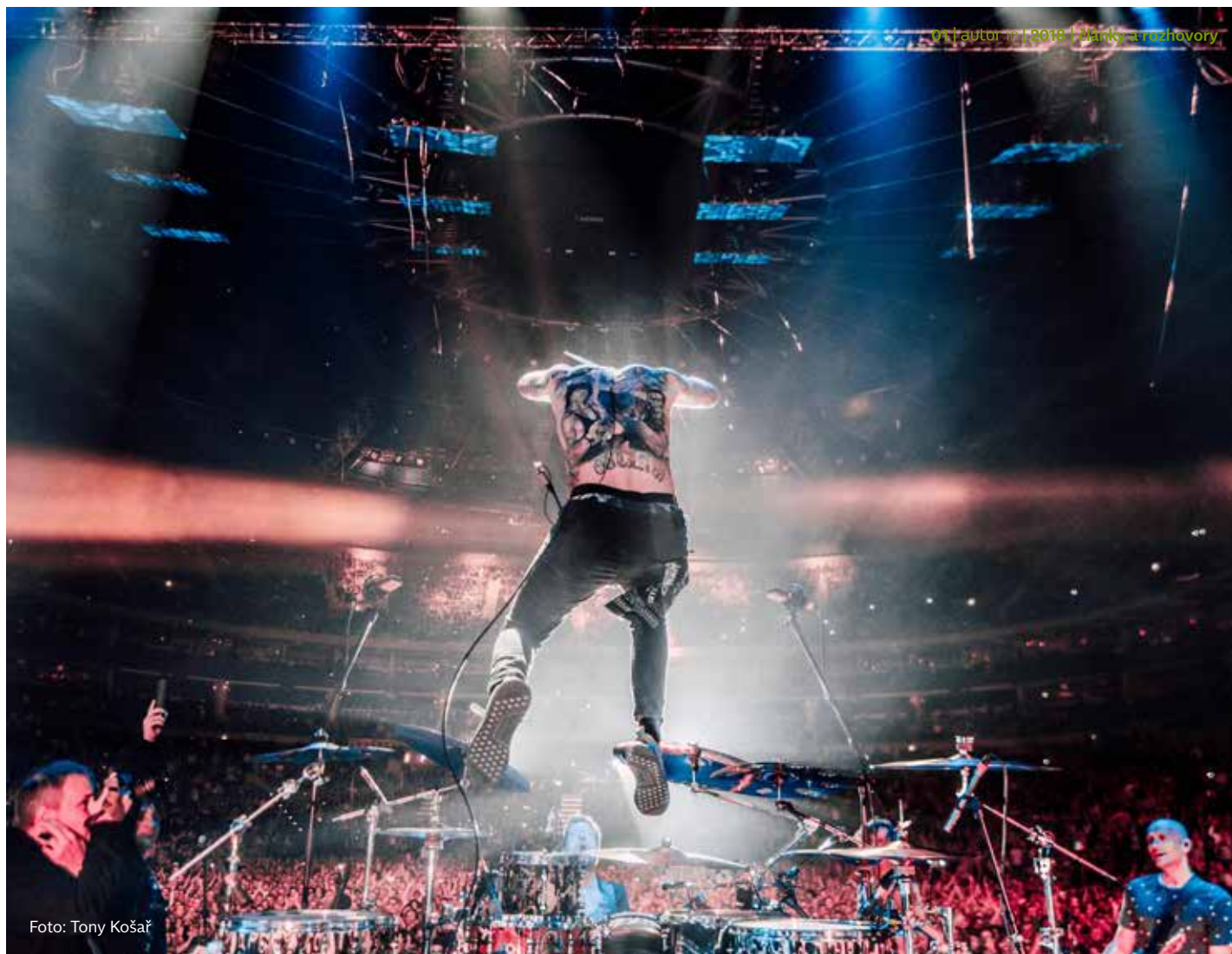

Foto: Tony Košař

na tátovo koncertech, nebo s mámou, která dělala celý život manažerku a tahala mě jako prcka po všech možných šňůrách. Vzpomínám si, jak mě to celé fascinovalo. Už jako tříletý kluk jsem prý seděl nehnutě za pódiem na židli a pozoroval tátu, jak hraje. Možná je pro mě tudíž mnohem divnějí stát najednou před těmi lidmi, protože jsem byl odmala zvyklý spíš na backstage.

Co zažíváš na pódiu?

Absolutní extázi. Zvláště při koncertech s TroubleGangem do toho posílám tolik energie, že mám někdy pocit, že mi musí až rupnout cévka v hlavě. Je to prostě úplně nadoraz, ale mám to tak rád. Nedokážu jet na

půl plynu. To bych to radši nedělal vůbec.

Věděl jsi vždycky, že tohle bude tvoje cesta?

Myslíš rap, nebo hudbu obecně? Vlastně jsem si kdysi myslel, že ze mě bude advokát. Dostal jsem se na práva, ale po dvou letech jsem se na to vykašlal, protože tohle bylo silnější. A k rapu jsem se dostal asi nějakou oklikou přes svoje oblíbené kapely. Vyrostl jsem na Limp Bizkit a Kornech, vždycky jsem chtěl hrát tvrdší muziku než ty popiny, které byly všude kolem. A v rapu je obrovská síla. Tím, že ho fúzujeme s country, trapem a metalem, mi teď dává všechno, co od hudby chci. Našel jsem si prostě vlastní styl, který miluju.

Country?

Jo, americké country je teď jeden z mých nejoblíbenějších žánrů. Od té doby, co jezdím na Floridu, jsem se do něj totálně zamiloval. Vlastně už pár let neposlouchám nic jiného.

TroubleGang má neskutečně silnou podporu fanoušků. Jak jste toho docílili?

Myslím, že hipopová scéna obecně je prostě víc ultras. A řekl bych, že lidi nám věří i díky tomu, že to, co děláme, je ryzí a upřímné. Za každého fanouška jsem vděčný, každému osobně odpovídám, pokud to tedy není úplně debilní dotaz... A jelikož jsem jednou spadl na hubu, protože jsem byl arogantní debil a k fanouškům se choval

Foto: Tony Košař

naoukaně, беру to teď celé jako malý zázrak.

Jak brali tvoji skalní fanoušci to, že jsi před lety začal hrát s Chinaskí?

Myslím si, že v roce 2017 už vážně nemá smysl řešit žánry. Na začátku se to asi probíralo dost, ale tehdy moje kariéra spíš skomírala. Hodně hipoperů mi nadávalo, že jdu do popové kapely, ale myslím, že mi to dneska všichni spíš závidí, protože jsem dostal obrovské know-how. Jako bubeník jsem na tom teď rapově líp než kdokoliv jiný, protože co se týká rytmiky, tak jsem se posunul neskutečně. Bylo to velké plus. Nejdřív se mi smáli, a teď se to otočilo.

Se svými fanoušky komunikuješ přes sociální sítě i osobně?

No jasně! Když nemáme velký koncert typu Forum Karlín nebo Incheba, jdeme po hraní normálně mezi lidi a bavíme se s nimi. Vždycky jsem snil o nějakém velkém letním kempu pro fanoušky, kde se všichni sejdem, pokecáme, budeme se bavit i o jiných věcech než jen o hudbě. Něco podobného teď vlastně dělá Krajčo na svých KryštofKempech. My jsme s tím přišli minulý rok, pozvali tisíc lidí a užili si skvělých pár dní. V tomhle bych rád pokračoval.

Jak se lidé mohou dostat do vaší TG Family?

Součástí rodiny se člověk přece nestává, ale je. Ne, tohle vzniklo asi úplně na začátku, kdy s námi první fanoušci začali objíždět celou republiku, nechali si udělat tetování TroubleGang a dneska fungují i ve smyslu nějakého fanklubu. Ale já to slovo nenávidím, takže ho nepoužívám. Můžou se zaregistrovat na našich stránkách a mají pak během roku nejrůznější výhody.

Je na tobě vidět, že jsi pořád v poklusu. Jak vlastně probíhají přípravy na O2 arenu?

Zrovna včera jsem měl schůzku s Martinem Hruškou, kdy mi představil náš kompletní stage design.

A pravda je, že budeme mít historicky největší pódium, jaké tam kdy bylo. Všichni ti Bieberové a ostatní zahraniční kapely musí totiž vycházet ze všech evropských hal a O2 arena je jedna z největších. A jelikož my to celé stavíme přímo pro ni, máme 47 metrů široké pódium a molo, které povede od stage až na konec arény. Lidi pochopí až na konci toho koncertu, proč to má tak ohromné rozměry, a není to jen proto, abychom tam mohli běhat. Teď to ale ještě nechci úplně prozrazovat.

Dáváš si cíle, nad kterými většina lidí kroutí hlavou. Někde jsem zaslechla, že příště budete chtít pokořit Strahov nebo Vypich. Je to pravda?

Malý je ten, kdo si klade malé cíle. A samozřejmě že si lidi, včetně mojí ženy, občas myslí, že jsem úplný magor, ale mě baví dokazovat jim, že to tak není. Vždycky jen odpovím, že uvidíme za tři roky.

Byl jsi takovýhle paličák odjakživa?

Asi jo. Měl jsem hodně divokou pubertu. Rval jsem se na fotbale a myslím, že naši to se mnou neměli úplně jednoduché. Mám spoustu energie, kterou potřebuju někam nasměrovat a uzemnit ji, jinak z toho můžou vznikat nesnáze. Hodně mi v tomhle směru pomohl thajský box.

Pereš se pořád?

Když jsem hrál s Chinaski, měl jsem smlouvu, že nesmím do ringu, abych si neublížil a neohrozil tak kapelu. Teď je ale situace zase jiná a já se můžu vrátit. Jelikož jsem to věděl docela dost měsíců dopředu, přihlásil jsem se už na příští rok. Teď se spíš tréninkově udržuju, ale stejně chodím cvičit každý den. Pak to jen přitáhnu na dvoufázové tréninky.

Pud sebezáchovy ti asi moc neříká...

No, neměl jsem prakticky žádný a bylo mi všechno jedno. Ale od té doby, co mám děti, už nad těmi věcmi přemýšlím jinak. Uvědomil jsem si třeba

Malý je ten, kdo si klade malé cíle.

A samozřejmě že si lidi, včetně mojí ženy, občas myslí, že jsem úplný magor, ale mě baví dokazovat jim, že to tak není.

Vždycky jen odpovím, že uvidíme za tři roky.

to, že kdybych dal někomu na ulici pár facek, mohl by mě zažalovat za napadení, já bych šel na pět let sedět, a děti by mě neviděly. To si fakt nelaj-snu. Takže se chovám zodpovědněji po všech stránkách.

Po kom tohle máš? Tvůj tatínek s těmi věčně dlouhými vlasy působil spíš jako naprostý pacifista...

Táta byl mírumilovný člověk, ale cholera v sobě měl taky. Pamatuju si, že když mu třeba krtek rozryl zahradu, byl schopný stát tři hodiny se srpem nad jeho norou, že ho zabije. A když jsem tam třeba vlítl a vyplašil mu ho, tak na mě začal řvát, že mě zabije taky. Ale to byly spíš takové úsměvné historky.

Zahrál sis s ním někdy?

Bohužel ne. A je mi to strašně líto. Je to vlastně jediná věc, kterou jsem se svým tátou nestihl. Poslední roky jsem na to myslel, jak by to bylo fajn, ale už to nedopadlo.

Kde se vlastně vzal Marpo?

Je to zkratka ze jména Marco Polo. Měl jsem ho strašně rád. A taky miluju cestování. Procestoval jsem Thajsko a pořád se rád vracím do Ameriky. Nevím, jestli by se dalo říct, že rád objevuju nová místa, spíš mě baví, když objevím nějaký kus světa, kam se můžu vrátet. Baví mě, když vím, kam chodit nakupovat, mám tam nějaké známé a tak. Nejradši mám asi Bradenton na Floridě a pak jsem jezdil hodně na Pattayu do Thajska. Ale tam už je to hodně na hraně kvůli sexuální turistice. Když jsem tam byl naposled, holky na mě na ulici pískaly, připadal jsem si jak kurva.

Nedávno ses vrátil z Británie. Co tam?

Jezdím tam už několik let do studia, které je kousek od Bristolu. Teď tam dokončuju svoji novou desku. Nahrávání je rozdělené na 4 etapy, teď jsme dodělali třetí a v lednu nás čeká poslední. Clint Murphy je kluk, který nahrával album Chinaski, když jsem se s ním seznámil, a jelikož je na tvrdší hudbu a hip hop, je to teď můj skalní producent.

Tvoje texty jsou hodně osobní. Odrazí se v nich i to, co se teď stalo?

Už jsem to v jednom textu říkal. Mně se tyhle věci asi dějí, abych měl nějaký příběh, abych měl o čem psát. S každou deskou přijde něco, co mě sejme, a já se z toho musím vypsát. Teď mě vyhodili z Chinaski, předtím mi umřel táta, vždycky se to v té tvorbě strašně promítne. A teď nechci přivolávat nějakou další kalamitu. Spíš jde o to, že se ze svých depresí vždycky vypíšu a snažím se lidem skrze svoji tvorbu ukázat, že život jde dál. Že i když někdo zemře nebo přijdeš o práci, kterou miluješ, je to jen vývoj. Člověk si akorát musí dát pozor, aby zůstal stát pevně na nohou. No a neposrat se z toho. ☒

Pánský klub Tomáše Kympla

V prosinci proběhl křest nového alba Pánský klub, na jehož hudební složce se autorsky, instrumentačně a producentsky podílel Tomáš Kympl. Při této příležitosti jsem s ním rozmlouval o jeho životních i profesních milnicích. Zastupován OSA od 2000, v databázi má registrováno 176 hudebních děl.

PŘIPRAVIL: JAKUB HORVÁTH

Tomáš Kympl s NSO

... s Jaroslavem Satoranským

Pocházíš z hudební rodiny, protože tvůj otec Miroslav Kympl byl významným hráčem na bicí nástroje. Bylo tedy zcela nabíledni, že tvé kroky budou pokračovat v jeho šlépějích, nebo jsi uvažoval ještě o jiné profesi?

Přemýšlel jsem také o herectví, protože jsem navštěvoval literárně-dramatický obor na LŠU pod vedením Jiřího Hromady. Když se blížily přijímací zkoušky na konzervatoř, šel táta za Jirkou poradit se ohledně mé budoucnosti. Poté mi řekl, ať se rozhodnu sám, zda chci jít studovat herectví, nebo muziku. Nakonec jsem zvolil muziku.

Byl jsi přijat na Pražskou konzervatoř. Na který obor?

Bicí nástroje a klavír. V té době jsem také začínal skládat, takže jsem ještě paralelně studoval skladbu na Konzervatoři Jaroslava Ježka u Harryho Macourka, Antonína Bílého a Milana Dvořáka. Po absolutoriu jsem se rozhodl pokračovat ve studiu skladby na popovém oddělení Pražské konzervatoře pod vedením Angela Michajlova, který mě celoživotně ovlivnil. Z jeho přístupu ke skladatelské profesi čerpám dodnes. Bohužel v průběhu mého studia zemřel, a tak jsem pokračoval u Michaela Kocába.

Z dalších kantorů nemohu opomenout Václava Riedlbaucha, u nichž jsem studoval kompozici soukromě.

Rozsah tvé autorské činnosti je velmi široký – od duchovní a vážné hudby přes pop-music a šansony až k muzikálům a hudbě filmové. Inklinoval jsi k univerzalitě v rámci své profese již během studií, nebo ses takto vyprofiloval až v průběhu praxe?

Angelo Michajlov vždycky tvrdil, že dobrý skladatel musí umět napsat všechno, zejména pokud chce skládat například filmovou hudbu. Univerzální jsem se tedy snažil být od začátku.

Věnuješ se také hudební tvorbě pro film a divadlo. Na tento žánr mnoho skladatelů pohlíží s despektem. Jak vnímáš toto stanovisko svých kolegů a v čem ti scénická hudba jako tvůrce konvenuje?

finální mastering zcela pod kontrolou. U filmu nebo divadla je skladatel mnohem méně svobodný, musí se přizpůsobovat ději, požadavkům režiséra a de facto tomuto žánru především sloužit.

V letech 2015 a 2016 jsi vyhrál prestižní britskou mezinárodní skladatelskou soutěž the UK Songwriting Contest. V jakých žánrech jsi vítězné skladby komponoval?

V roce 2015 jsem zvítězil se skladbou Ave Maria v kategorii Open, kam lze přihlásit jakoukoliv kompozici. Napsal jsem ji krátce po smrti svého táty. Už sám název napovídá, že se jedná o duchovní hudbu. Ave Maria se dokonce objevila i ve vysílání Rádia Vatikán. Druhá vítězná skladba z roku 2016 se jmenuje New York a soutěžila v kategorii Instrumental. Žánrově se jedná o koláž, kde se mísí prvky umělé hudby, jazzu i popu, a má samozřejmě evokovat město New York, kde jsem žil a zamiloval si jeho

skladeb totiž vzniká tak, že je nejdříve složena hudba a na ni poté textař napíše text. V případě tohoto CD jsem však pracoval opačným způsobem, což praktikuji již od mládí, a domnívám se, že pokud má skladatel k dispozici inspirativní text, může tímto postupem dojít k zajímavějšímu výsledku. Tomáš Belko napsal texty a bizarní příběhy bardů, v nichž dominuje recese a humorná nadsázka. Snažil jsem se tedy hudební složku utvořit mimo jiné i z mých oblíbených koláží, kde se v rámci jedné písně vystřídá několik žánrů i reminiscencí populární hudby, a realizovat vtipné a zábavné album, u kterého se posluchači pobaví, což je obzvláště v dnešní době rarita. Interpreti jsem volil podle kritérií zmiňovaných bardů a za pomoci prezidenta Herecké asociace Jiřího Hromady se podařilo dát dohromady úžasnou společnost pěveckých a hereckých legend, ale i talentovaných zpěváků mladších generací – osobností Pánského klubu.

... s Jiřím Lábusem

... s Honzou Jarešem

Na rozdíl od těchto kolegů jsem měl to štěstí se na tvorbě této hudby mnohokrát podílet, což jsem vždy přijímal s vděčností a bral jsem to jako nesmírně cennou zkušenost. V současné době mě však mnohem více baví skládání tzv. tracků, ať již se jedná o operní árie, populární písničky, šansony, nebo jakékoliv jiné hudební formy, protože tento proces mohu mít od prvního nápadu až po

nonstop pulzující život a neopakovatelnou „babylonskou“ atmosféru.

V prosinci proběhl křest tvého nového alba Pánský klub. Kde se zrodil impulz k tomuto počínu a jak bys jej charakterizoval?

První momenty vzniku tohoto alba se datují okolo roku 2000, kdy jsem si pročítal skvělé texty Tomáše Belky, které mě okamžitě zaujaly. Většina

Na čem nyní pracuješ?

Na desce nevidomého zpěváka Honzy Jareše, jenž také participuje na výše uvedeném CD. Dále připravuji crossoverové album operních árií, kde budou mé opusy interpretovat světoznámé operní hvězdy. Do třetice sbírám po světě skvělé pouliční muzikanty a natáčím s nimi své písničky ve stylu pop-music 60. a 70. let. ☒

Patricie Fuxová: Hudba by měla být vyjádřením duše

Jedinečná dívčí kapela Vesna čerpá svou inspiraci z folkloru a slovanských tradic, které míchá s moderními hudebními styly. V čele stojí čtyři osobité ženy reprezentující jednotlivé slovanské bohyně: Vesnu, Živu, Mokoš a Moranu. Projekt Vesna více přibližuje frontmanka, textařka a zpěvačka Patricie Fuxová. Zastupována OSA od 2011, v databázi má registrováno 84 hudebních děl.

PŘIPRAVILA: ŠÁRKA CHOMOUTOVÁ

Vystudovala jsi prestižní světovou hudební školu Berklee College of Music. V čem myslíš, že tě ta škola nejvíce obohatila?

Ta škola, myslím, úplně změnila můj přístup k hudbě. Berklee je americká škola a jako nejvíce obohacující jsem vnímala jejich mentalitu. Panuje tam absolutně otevřený přístup k hudbě, chtěná je originalita a inovativnost a samozřejmě také tvrdá práce a profesionální přístup. Podporovali, abychom byli vědomí umělci, kteří o svůj projekt pečují nejen ze stránky hudební (což je tam absolutní základ a samozřejmost), ale také z jiných perspektiv. Myslím, že díky těmto zkušenostem jsem byla schopná uvěřit sama sobě a pustit se do celkem neznámých vod při budování svého projektu Vesna.

Hudební projekt Vesna se vrací k folkloru a slovanství. Proč ses odvrátila od popové kariéry, kterou jsi měla rozjetou, a rozhodla ses jít touto cestou?

Asi proto, že mé osobnosti sedí něco, co má duši. Dostala jsem se k muzice trochu obrácenou cestou. Nejdřív přes

oslovení rádoby producentů, smlouvu u vydavatelství, až později jsem více přičichla k muzikantskému životu. Už od malička jsem měla chuť předávat hudbou nějakou výpověď, a ne jen otevírat pusu před mikrofonem. V mé popové kariéře se mi to úplně nedařilo. Díky Vesně můžu roztáhnout křídla. Ale na pop jsem rozhodně nezanevřela. Jen se k němu chci naplno vrátit až v momentě, kdy budu vědět, že to, co vydám, neztratí hloubku a zároveň to bude mít koule.

Vesna není jen hudební projekt, ale multiumělecký. Jak bys stručně popsala filozofii projektu?

Jde nám především o to, dělat kvalitní muziku. Folklor je pro mě dost neobjevené zákoutí. Já sama vyrůstala na popu a folku a potom jsem studovala jazz. Folklor je něco, co jsem nasákla díky své rodině z Moravy. Ze začátku mě uchvátilo propojení folkloru s klasickou muzikou, což se díky aranžím Dominika Svobody povedlo a na základě toho hrajeme například lednový koncert s Filharmonii Hradec Králové. Momentálně se ale poohlížím po modernějším

Foto: Andy Owl

přístupu. Náš nový singl Světloňoš je modernější a míří více do popu a alternativní hudby.

Kromě hudby si ovšem zakládáme na silné vizuální stránce. Dále nám jde o podpoření hodnot, které nás baví. Středobodem naší tematiky je žena, slovanství a příroda.

Odráží se tato filozofie i ve tvém soukromém životě?

Určitě. Myslím, že hudba každého umělce by měla být vyjádřením jeho duše. Pokud to tak není, je tu něco špatně. Kdo mě zná, ví, že jsem nekonvenční a svým způsobem i tvrdohlavá a odpoutaná od všedních věcí. Myslím, že se to v muzice Vesny projevuje a ten svět, který vytváříme, je to, co se skrývá kdesi hluboko v každém z nás.

S Vesnou chystáte svou debutovou desku. Už na ní pracujete a kdy by měla vyjít?

Mám naskládané písničky na dvě desky. První vlna vznikla během studia na Berklee, druhá vlna díky setkání s producentem Martinem Ledvinou, který mi kladl na srdce, abych zkusila nad Vesnou přemýšlet jiným směrem

a přiblížila ji posluchačům. Ještě si nejsem na sto procent jistá, ale chci se přiklonit spíše k modernímu zvuku. Tradičnost jsme si vyzkoušeli na prvním EP Bohyně, které jsme nahrávali s Českým národním symfonickým orchestrem, a já si myslím, že teď je čas hledat soudobější přístup. Díky Hithit kampani se nám podařilo vybrat příjemnou sumu na natočení cédéčka a teď pečlivě promýšlím, jaký zvuk by celá nahrávka měla mít, a jsem v procesu vybírání producenta. Pokud si toto nějaký producent čte a naše muzika by ho oslovovala, pak se třeba propojíme díky tomuto rozhovoru.

Mladých a úspěšných autorek se v dnešní době vidí málo, ty skládáš texty interpretům, jako je Ewa Farna, Václav Neckář nebo Ilona Csáková. Jak ses k takové spolupráci dostala a jaký text považuješ za svůj nejúspěšnější?

Boky jako skříň jsou určitě mým nejúspěšnějším zářezem na poli textu. Díky Bokům ostatním lidem došlo, že dokážu psát i pro ostatní, a začali mě více oslovovat ke spolupráci. Co se týče hudby, momentálně se docela pěkně

daří písničky Brzy se vrať, kterou jsem napsala původně pro Thoma Artwaye a nakonec ji nazpívala Eva Burešová. Tím, že jsem na hudební scéně již přes deset let, se znám s velkým množstvím interpretů, kteří vědí, že dokážu psát jak české, tak anglické texty a v hudbě se dokážu plynule pohybovat v různých stylech.

Takže texty v angličtině nebo jiném jazyce jsi také zkoušela psát?

Ano. Nejdříve jsem v minulosti měla projekt Moods, který jsem založila společně s kytaristou od Amy Winehouse, což byla moje první výhybka od popu a také od češtiny. Potom jsem na Berklee pracovala na popfolkové anglické tvorbě a mám naskládaných třeba 15 anglických písniček. Měla jsem ambice jít do zahraničí, ale kvůli Vesně jsem se vrátila. Přála bych si, aby nám to vyšlo. A pokud ne, mám pořád batoh vedle postele a jsem neustále plná odvahy.

V kolika letech jsi složila první písničku?

Nejdřív to byla písnička Kuře a napsala jsem ji v devíti letech. :-)) Vážnější pokusy přicházely od čtrnácti let. ☒

Ta naše dechovka česká

aneb o tom otloukánkovi trochu jinak (2. díl)

Pokračování článku Aleše Sigmunda z čísla 4/2017, který přináší svůj pohled na typicky český, trvale oblíbený a úspěšný žánr.

PŘIPRAVIL: ALEŠ SIGMUND

DECHOVKA U NÁS A JINDE

Ve světě je dechová hudba provozována převážně beze zpěvu, také v různých velkých formacích a některé mají předepsaná nástrojová obsazení – např. brass band. Oblíbené bývají pochodové obrazové show – soutěže na stadionech –, hrají třeba při jízdě na kolech, jde o spojení hudby a velkoplošné podívané. Svět dechové hudby kolem dokola zeměkoule je velmi rozmanitý, ale většinou se jedná o hudbu orchestrální.

U nás se dechové skladby beze zpěvu také hrají, ale mnohem méně. Zdejší publikum chce prostě zpěv. Vyprávěl mi kdysi Jiří Helán, jak přijeli hrát do Rakouska kousek za moravskou hranici, a spustili tedy svůj běžný repertoár, leč za chvíli se k nim přihnál pořadatel a prosil je, ať jen hrají a nezpívají. Naše sousední národy zpěv k dechovce až tak nepotřebují, více vnímají melodiku, styl, instrumentaci a výkony hudebníků. U nás by to tak nešlo. Zábavná instrumentální a orchestrální hudba u nás až na výjimky netáhne. Někdy mám pocit, že u nás mnoho lidí neslyší hudbu, pokud neslyší zpěv.

TAK TROCHU OD ADAMA

Z početných uživatelů nahrávacího studia Mozarteum (dnes opět koncertní sál) v Jungmannově ulici si sotva kdo kdy uvědomil, že tuto první železobetonovou stavbu v Praze roku 1913 vybudoval nakladatel **Mojmír Urbánek** (1873–1919), jehož nakladatelským (tedy finančním) trumfem byl především **František Kmoch** (1848–1912). Nikdo už dnes nepřipomene tehdy obrovské náklady tištěných not a ještě podstatnější skutečnost, že skladby a úpravy lidových písní tohoto lidového génia se hrají už přes sto let. To je na zábavnou muziku nějaký výkon, drtivá většina skladeb totiž nepřezívá desetiletí svého vzniku a mizí v sítu času stále rychleji.

František Kmoch byl průkopníkem mimo jiné v tom, že zavedl k dechovému orchestru také zpěv. Předtím byly dechové orchestry činné zejména v plenéru – jako vojenské, k slavnostem, k pochodu – a novátorství Kmochovo spočívalo ve spojení folklorního (hudebního a textového) materiálu s vynikajícími (opravdu kompozičními) úpravami pro dechový orchestr a s přenesením i na bály do sálů, kde předtím hrávaly především smyčcové orchestry. Svými skladbami a úpravami položil základy české lidovkové hudební řeči: „*My-Če-ši-jme-mu-zi-kan-ti-nás-zná-cel-ý-svět...*“ 16 taktů, samé půlky v alla breve. Skladby F. Kmocha lze dodnes nalézt v katalogích mnoha nakladatelů v Evropě a všichni vám řeknou stejně: „*Kmoch geht immer.*“

Za dalšího praotce předmětného žánru by se dal považovat **Karel Hašler** (1879–1942), jehož písničky (*Bílý kvíteček, Já mám holku od Odkolků, Pětatřicátníci, Strahováček, Ta naše písnička česká* atd.) se staly jakýmsi pravzorem české lidovky. Původně toho také neměly s dechovkou moc společného, prostě do repertoáru dechových orchestrů přešly.

Ke zdrojům české lidovky patří zejména lidové písně – nevyčerpitelný zdroj národní hudebnosti – a vznik a rozšíření typicky českého vynálezu, polky, v 19. století. Dodnes se hraje Esmeralda **F. M. Hilmara** (1803–1881), první polka tištěná ještě u Marca Berry, **Bedřich Smetana** byl vášnivým tanečníkem polky a také jich hodně složil. Také vojenští kapelníci **Rudolf Nováček** (1860–1929) – slavný pochod Castaldo, **František Zita** (1880–1946) *Fanfárový pochod, Sláva míru* i dirigent Národního divadla **Karel Kovařovic** (1862–1920) – *Haviřská polka...*

Také z české operet(ky) a hudební revue se vyrojilo mnoho známých melodií:

Rudolf Piskáček (1884–1940) *Tulácká / Když z jara první vonný květ, Ty české panenky, Vždyť přece hubička...*; **Jaroslav Jankovec** (1896–1961) *Hezky od podlahy, Když na sále spustí basa, Válelo se jabličko, válelo, Pojď, holka, křídlovka zpívá...*; **Josef Stelibský** (1909–1962) *Brambořová placka, Já to dneska platím, Tvůj bílý šátek...*; **Jára Beneš** (1894–1949) *Polka bez kapelníka aj.*

KDYŽ ČESKÁ MUZIKA ZNÍ – AUS BÖHMEN KOMMT DIE MUSIK

Na přelomu 19. a 20. století se zrodily úspěšné generace slavných králů české lidovky (bez nároku na úplnost).

Václav Vačkář (1881–1954) *Sen lásky, Večer na moři, Sňah...*; **Antonín Borovička** (1895–1968) *Až budou trumpety, Vyhřávala kapela, Nejhezčí koutek, Davelská...*; **Václav Bláha** (1901–1959) *Jetelíček u vody, Červená sukýnka – jako Blue Skirt Waltz dokonce jeden čas v americké hitparádě (o tom už můžeme dnes jen snít), Včera jsem tě čekala, Až, až, až, Dokolečka dokola...*; **Jaromír Vejvoda** (1903–1988) *Škoda lásky, Hrajte, já ráda tancuju, Jednou, dvakrát, Černý kos;* **Karel Vacek** (1903–1982) *Šumařinka, Ale ne, Čtyři páry bílých koní, Zůstaň tu s námi atd.*; **Josef Poncar** (1903–1986) *Chodouňská (hrává ji i André Rieu), Přes dvě vesnice, Ten večer májový, Karlíčku můj...*; **Josef Hotový** (1904–1975) *Zvonček, Zimní růže, Tichá noc, Anička...*; **Karel Valdauf** (1913–1982) *Pod jednou střechou, Až nás cesty svedou, Tvé vlasy kvetou, maminko...*; **Ladislav Kubeš** (1924–1998) *Moje česká vlast, Jihočeská polka, Hradišťanka...* Jde o obecně známé slavné skladby – netřeba všechny jmenovat – samé dobře známé trumfy.

Mnoho dalších autorů přispělo do této pokladnice třeba i jen jednou nebo několika úspěšnými skladbami.

Bedřich Ondráček (1882–1956) *Es-As polka, Láska beznadějná, V lesním stínu...*; **Jaroslav Kříčka** (1882–1969) *Bábinčin maršovský valčík;* **Emil Štolc** (1888–1940) *Šepot květin – Blumen-geflüster, Šly panenky silnici...*; **Karol Pádivý** (1908–1965) *Vajnorská polka – Musikantentraum;* **Vladimír Fuka** (1920–1996) *Slavonická polka, Dva*

šátečky...; **Ferdinand Petr** (1911–1968) *Jásavá polka (Mělnická);* **Rudolf Lamp** (1905–1967) *Nemám nemám – Trara es brennt...*; **Karel Kohout** *Roztoužená – Sehnsuchtpolka;* **Jaroslav Malina** (1912–1988) *Staročeská muzika – Alt-böhmische Musik...*; **František Kůda** *Jana – Ohne Liebe geht es nicht;* **Vilém Kyrál** *Brigádnická polka...*; **František Urban** *Marcela;* **František Soukup** *Bílá konvalinky;* **Jaroslav Šesták** *Marek Hajá, hajá...*; a mnozí další. V žánru se také našel a realizoval dostatek dobrých textařů.

Sluší se také připomenout četné nakladatele, kteří se na slávě lidové dechovky významně podíleli: Karel J. Barvitiuss, R. A. Dvorský, Editio Continental (B. Leopold), Karel Hašler, Grandio, Hoffmanna vdova, Ferry Kovářík, František Kudelík, Jaroslav Stožický, Emil Štolc, Mojmír Urbánek (Edition MU), Zdeněk Vlk aj.

Po jejich násilné likvidaci v roce 1948 pak fungovaly již jenom monopolní Supraphon a Panton, které tento žánr dobře obsluhovaly, a po roce 1989 přišla plejáda nových soukromých nakladatelů, kteří stanuli zcela nevybaveni financemi a know-how v přímé konkurenci zahraničních obrů.

Nehynoucí síla těchto skladeb spočívá v jasné, jednoduché, jadrné, melodicko-rytmické hudební myšlence jakoby vytesané z kamene – vesměs doplněné o textovou složku, která ji posiluje a pomáhá jí k zapamatování. Co nejméně

tóny říct co nejvíc – v tom je to kouzlo a umění. Offenbachova slavná Barcarola není nic jiného. Některá čtyřtaktí, osmitaktí (až šestnáctitaktí) uvedených autorů jsou prostě skvělá, schopná rozvíjení, dobře zapamatovatelná. Je to nezničitelná hudba, které moc neublíží ani mizerná interpretace. Můžeme si tyto vybroušené diamanty porovnat s některými výtvoři v popu, kde se mnohokrát opakují dvoutaktí a čtyřtaktí až k prahu bolesti a patří spíše k hluku než k hudbě.

Mnoho z těchto skladeb nastoupilo slavnou cestu do světa – která od nás logicky vede přes kulturně příbuzné Německo a Rakousko –, zde se oceňuje tato melodicko-rytmická nápaditost, texty jsou přetextovány do němčiny (někdy i zdařileji) nebo jsou skladby zpěvu zcela zbaveny a nese je jenom silná melodie (*Nejhezčí koutek – Löffelpolka, Ten černý kos – Amselpolka, Snad vzpomeneš – Gablonzer Perlen* aj.). V Nizozemsku ovšem existují i kapely, které české skladby zpívají s originálními českými texty (*Amatinka* aj.).

SPOJENÍ S NĚMECKOU HUDEBNÍ SCÉNOU

Při zmínce o pronikání české hudby do světa po 2. světové válce musí být připomenut kapelník a později nakladatel **Ernst Mosch** (1925–1999). Ve svých 18 letech byl odsunut ze svého rodiště Svatava (Zwodau) u Sokolova, hrál pak na pozoun v klubech americké okupační armády

a posléze v rozhlasovém orchestru ve Stuttgartu, kde si jako „vedlejšák“ založil své Original Egerlander Musikanten (Eger = Cheb nebo taky Ohře).

V padesátých letech poslouchal pražský rozhlas, natáčel si české skladby, obtížně pak z Prahy přes železnou oponu získával tisková vydání Supraphonu a natočil pět skladeb českých autorů. Obrovský úspěch ho podnítil k pokračování a profesionální kariéře.

Setkal jsem se s ním dvakrát v jeho nakladatelství v Kaufbeurenu (Allgäu), které vypadá jako jakýsi malý chrám dechové hudby. Byl stále nadšeným milovníkem české dechovky – ta pomohla jemu a následně i on významně jí. Vyprávěl mi třeba, jak vznikla *Löffelpolka* – Borovičková polka *Nejhezčí koutek*. Byl v nemocnici a při poslechu pražského rozhlasu se s dalším pacientem přidal do rytmu se dvěma lžičkami tlučenými o koleno – a dodnes se to tak hraje.

Jeho orchestr na četných koncertech po světě pravidelně uváděl mnoho skladeb českých autorů, čímž jim pomáhal, a stal se snad nejuspěšnějším dechovým orchestrem celého světa. Z Moschova svérázného dirigování čiší jeho zaujetí a láska k této muzice, dokáže dokonale vybrousit nahrávky, vystihnout jejich ducha.

NĚMEČTÍ AŤOŘI SE TO RYCHLE NAUČILI

Na tyto silné vzory a úspěchy domácí i mezinárodní navazují další a další autoři a vznikají četné skladby – a teprve čas ukáže, co z toho uspěje a udrží se. Hudební jazyk je daný vývojem už od Kmocha – nekomplikované rytmy (skoro samé půlky, čtvrtky a sem tam osminy), ustálené harmonie i formy. Jistým negativem tohoto žánru je ovšem i skladatelský, aranžérský a textový konzervatismus, omezenost tanečních rytmů (polka, valčík, tango...), strnulá skladební a aranžérská klíše se svými „štosity“, refrénovými modulacemi do subdominanty, mezihrami až do omrzení modulujícími do paralelní mollové tóniny, malá ochota k nějakému vývoji, zvuková oposlouchanost při používání nástrojů s ukončeným vývojem. Také někdy onen vyčítaný „textový skanzen“ – texty omílající stále dokola stejný slovník a témata.

MORAVSKÝ OHEŇ – INOVACE

Bohaté hudební podhoubí moravských dechovek – početné -anky, -ovky, -áci, -ané (jenom v okrese Hodonín jich bývalo přes 30) – spolu s nevyčerpateľným a stále živým potenciálem folkloru se stalo druhou mízou pro celý žánr. Obrovské

množství talentovaných hudebníků vedených výtečnými učiteli (např. věhlasný Josef Frýbort) se rozptýlilo do mnoha kapel (např. Mistříňanka, Bojané, Stříbrňanka, Žadovjáci, Skoroňáci, Vlčnovjanka aj.), počátek sedmdesátých let vynesl do čela **Moravanku Jana Slabáka** (později nešťastně rozdělenou na Moravanku a Moravěnkou). Může se zde připomenout i role Strouhalovy sedmičky, která s úpravami slováckého folkloru začala prorážet v brněnském rozhlase. **Dominik Strouhal** (1916–1982) pak psal první instrumentace pro Slabákovu Moravanku.

Jan Slabák sestavil virtuózní orchestr skvělých muzikantů a vytvořil styl, který byl později ve světě výstižně označen jako *Mährisches Feuer* – *moravský oheň*.

Vtip tohoto rytmického ohně spočívá v tom, že bicí hrají exaktně jako metronom, ale tuba a zejména doprovod hrají podvědomě o zlomek sekundy dřívě, čímž krásně „postrkují“ rytmus a výsledkem je onen strhující dojem. Dá se to prokázat v MIDI, což jsem si sám vyzkoušel a prověřil. Do not se to napsat nedá, stejně jako třeba folklorní rytmus „duvaj“ – kde jde o rytmické hodnoty někde mezi čtvrtovou triolou a čtvrtkou s dvěma osminami. Folklorní muzikanti si prostě řeknou „duvaj“ a každému z nich je to jasné. V melodických nástrojích se toho také děje mnohem více než v klasické české dechovce. Gejíry šestnáctin, triol, trylků, dynamiky, akcentů... prostě plno života. Také nové rytmy (dvojí tempa verbuňků, polky rychlejší než v Čechách, sbory atd.).

Nové nezvyklé frázování s vtípně akcentovanými sudými osminami v taktu a dokonalá souhra spolu s virtuózními úpravami slováckého folkloru si velmi rychle našly své obdivovatele a prodeje desek Moravanky byly v sedmdesátých letech impozantní. Kapela se rychle dostala na pódia v zahraničí, kde svým stylem doslova uhranula tamní publikum a zejména mnohé muzikanty, kteří ho záhy začali také zkoušet, využívat... no a pochopitelně beztrápně vykrádat. Tříkrát

byla na turné v USA, kde hrála nejen pro české emigranty – její desky se tam také hojně prodávaly – někdy i bez licence jako pirátské zboží. Téměř zdomácněla v Nizozemsku, kde po mnoha a mnoha koncertech našla hodně ctitelů, přátel (fanklub v Maastrichtu), mnoho napodobitelů – a prozradila cestu dalším kapelám z Moravy a Čech.

Potenciál moravských dechovek byl významný především v interpretaci a inovaci stylu, ale našlo se zde mnoho autorů, kteří svými skladbami spoluvytvářeli styl a jeho oblibu.

Metoděj Prajka (1898–1956), **Antonín Žváček** (1907–1981), **Josef Řepa** (1909–1978) – jeho *Boršická polka* (k dokonalosti nasvícená Moravankou) se stala ve světě jednou z nejhranějších, **Blahoslav Smišovský** (1931–2011), **František Mañas**, **Josef Konečný**, **Jan Slabák** a další početní autoři – často hudebníci z orchestrů.

Moravská dechovka se stala pojmem. Technická vyspělost hráčů a virtuosita ale občas svádí k „převaze stylu nad obsahem“ a publiku se často nabízejí až artistické hráčské výkony pro aplaus na živých vystoupeních. Lze tu tedy slyšet skvosty (namátkou již zmíněná *Boršická*, *Maruška* od Antonína Kůra, *Tišnovanka* od A. Žváčka, mnoho krásných věcí napsali i František Mañas, Slávek Smišovský, Josef Konečný), ale i hory nevalných, leč virtuózně zahranych skladeb, zejména od početných autorů z kapel.

Dnes spolu česká a moravská dechovka hodně kooperují – moravské kapely hrají české autory a opačně, vznikly kouzelné nahrávky české lidovkové klasiky s moravskými špičkovými kapelami – radost poslouchat.

ZÁVĚREM

K pomlouvačným jazykům zmíněným M. Čepelkou asi tolik:

1. Každý dobrý muzikant a zejména skladatel, který nemá, s prominutím, v uších naděláno, dokáže ocenit i to, co je krásné v jiném hudebním žánru, nejen v tom, v němž se pohybuje. Hudební obsah jakékoli skladby je něco jako matematika,

stále platí, že nejcennější složkou skladby je melodie a rytmus, teprve pak styl, instrumentace, zvuk a móda.

Technická vyspělost hráčů a virtuosita ale občas svádí k „převaze stylu nad obsahem“ a publiku se často nabízejí až artistické hráčské výkony pro aplaus na živých vystoupeních.

2. Česká hudba jako hudba malého národa to při pronikání do světa neměla nikdy lehké. Po dvě staletí dodávala světu především výkonné síly – hudebníky z „konzervatoře Evropy“. Skladatelé a instrumentalisté museli svou rodnou zem, která je nedokázala uživit, opouštět a uchýlovat se pod křídla šlechtických mecenášů a nakladatelů v Německu, Rakousku, Francii, Itálii či Rusku. Je tedy třeba cenit si každého úspěchu, který naší muzice pomáhá k uznání, respektu a pronikání do světa. Dokázala to především česká klasika,

z populární hudby ale právě tato originální česká dechovka. Nikdo ve světě nebyl (až na výjimky) nějak moc zvědavý na český jazz, swing, bigbeat, rock apod. To byly převzaté styly a jejich originály jsou jinde. Náš originál je Kmoch a spol. A svět bere pouze originály.

3. Je mnohem snazší naučit se drhnout pár akordů na kytaru a za pár týdnů či měsíců začít hrát v nějaké skupině (školy a noty zde ani nejsou třeba) než zvládnout hru na jakýkoli dechový nástroj – tady to bez hudební školy a not prostě nejde a trvá to několik let, než může muzikant začít hrát v nějaké kapele. Nemluvě pak o instrumentaci dechových orchestrů – tady už je mnohaleté hudební vzdělání zcela nezbytné a nedá se nijak obejít jako v pop formacích. Napsat dobře znějící partituru pro dechový orchestr je práce, která vyžaduje vědomosti a zkušenosti. Namátkou vzpomínám: Eduard Kudelásek – partitury psal z hlavy, bez klavíru, na který ostatně ani nehrál. Pod psacím stolem měl tahací harmoniku, po níž ovšem sáhl jenom výjimečně při nějakých složitějších harmonických místech ve skladbě. Psal celou partituru odshora dolů po taktech – neomylně, bezchybně. Vnitřní sluch k závidění. Dnes máme všichni počítače, v nich nahrávací studia, MIDI a geniální programy na notosazbu – ó, my se máme! Ale je nám to co platné? ☒

ALEŠ SIGMUND (* 1944)

Do styku s tímto žánrem přišel nejprve jako redaktor Pantonu, kde se (1975–1985) podílel na vydávání LP desek s Moravankou a dalšími kapelami, potom jako zakladatel a šéf vydavatelství EDIT (1990–1993), hudební nakladatel (vydal tiskem několik set titulů dechové hudby) a producent (EDIT, MUSIKVARŠ, MONITOR, KOCH RECORDS, 1991–1997) a také jako autor. Zastupován od roku 1969, v databázi má registrováno 364 hudebních děl.

Dobyli svět

Karel Krautgartner

Osobnost Karla Krautgartnera vzbuzovala velký respekt a uznání. Vynikající klarinetista a saxofonista a k tomu skladatel, aranžér, dirigent, organizátor. Je příznačné a smutné zároveň, že politické události roku 1968 nám jeho emigraci sebraly také jeho umění a že jsme se k jeho odkazu následně už nikdy nevrátili.

PŘIPRAVIL: JIŘÍ HLAVÁČ

Mnohokráté poznamenaly náš hudební vývoj osobnosti, které svůj osud dožívaly v zahraničí. A takřka vždy se za tím ukrývala politika. To byly případy Františka Škroupa, Jaroslava Ježka nebo Karla Krautgartnera. Jeho osud poznamenal i mne osobně, protože jsme se poprvé setkali při mých vstupních krůčcích do světa klarinetu a naposledy se viděli nedlouho před jeho skolem v Kolíně nad Rýnem. Mimochodem, v tomto roce si připamatujeme jeho dvojitý jubileum – 95 let od narození a 35 let od úmrtí.

Karel Krautgartner se narodil 20. července 1922 v Mikulově. V osmi letech začala jeho výuka hry na klavír a první učitelka Marie Nezmeškalová předvíдалa velký talent. V roce 1935 odešel s rodiči do Brna a začal v Králově Poli studovat na reformním reálném gymnáziu. Jeho spolužáky tam byli i Gustav Brom a Alexej Fried. Zlomovým momentem jeho života bylo založení studentského orchestru s názvem Quick Band, pro nějž začal jako jeho kapelník psát první aranže a kompozice. Dalším mezníkem bylo setkání se Stanislavem Krტიčkou, který dal jeho klarinetové a saxofonové průpravě pevný systém a řád. Krტიčka byl vynikajícím klarinetistou v operním orchestru, který se věnoval i hře v různých komorních formacích – hrál mimo jiné basklarinetový part při světové premiéře sextetu Mládí Leoše Janáčka. Zde hledíme pozdější Krautgartnerův žánrový rozptyl, když vedle jazzové, taneční a populární hudby hrával na vysoké interpretační úrovni i skladby Josefa Páleníčka, Jana F. Fischera, Clauda Debussyho, Alexandra Glazunova, Paula Hindemitha nebo Igora Stravinského. Tyto autory uváděl na svých koncertech v tuzemsku i zahraničí, a byl pro domácí scénu navíc i arbitrem kvality

a všestrannosti. Byl to Karel Krautgartner, který, spolu s tehdejšími ředitelem Pražské konzervatoře doktorem Václavem Holzknemtem, inicioval na této škole započítí výuky populární a jazzové hudby.

Od počátku své kariéry se Karel Krautgartner věnoval i kompozici. Klarinetové *Concertino c moll* z roku 1947 se stalo nejen dobovým hitem, ale i prubířským kamenem klarinetové techniky. A záhy přišly další tituly napsané pro Dixie Club a potom Orchester Karla Vlacha – *Hluboko v lese*, *Mléčná dráha*, *Nesmělý zahradník*, *Šťastná třináctka*, *Jižní kříž*, *Kdo šetří, má za tři*, *Lamento*, *Čert ví proč*.

V letech 1960–1968 stál Karel Krautgartner v čele Tanečního orchestru Československého rozhlasu a záhy se objevil jazzově nasměrovaný JOČR, pro nějž napsal mj. *Neony a Radary nad městem*. Jména Velebný, Kubernát, Hollitzer, Hulan, Pulec, Dominák, Konopásek byla zárukou nejvyšší kvality. A pověstnou špičku dotvářel sám Krautgartner. Díky nahrávkám a účasti na mezinárodních festivalech a přehlídkách se brzy vědělo, že Československo představuje hudební extratřídou. V rámci tohoto tělesa vznikaly postupně další formace, kterým pan kapelník nejen přál a fandil, ale také nezištně pomáhal. Malá ukázka jeho velkého nadšení, velkorysosti a nadhledu.

Album *Jazz kolem Karla Krautgartnera* vydané Supraphonem v roce 1965 bylo americkými kritiky v žebříčku každoročně oceňovaných desek zařazeno na deváté místo celosvětové produkce. V roce 1968 podepsal Karel Krautgartner memorandum *Dva tisíce slov* a po příjezdu okupačních vojsk odešel do Vídně. Tam se stal na krátkou dobu šéfdirigentem Big Bandu ÖRF a s tímto tělesem

Foto: archiv Karla Krautgartnera

nadále spolupracoval i po svém odchodu do Kolína nad Rýnem. Kromě aranžování a kompozice se začal věnovat i studiu hudební vědy. V roce 1979 získal profesuru na Rheinische Musikschule Köln am Rhein.

Do doby emigrace byl Krautgartner zvyklý pracovat v rámci souborů, které nejčastěji i zakládal. Byl pověstný svojí připraveností, pracovitostí, invencí a náročností na sebe i spolupracovníky. Změna prostředí změnila i samotné prostředky, a tak to někdy zaskřípalo. Orchestry měly svoji tradici, repertoárové zvyklosti

a praktika a nebyly vždy ochotny přijímat názory zvenčí. Nicméně ze svých opakovaných návštěv a nahrávání v rozhlasu v Kolíně nad Rýnem vím, s jakou pozorností, respektem a úctou tam byl Karel Krautgartner přijat a po celou dobu své pracovní aktivity i vnímán.

Svá studia hudební vědy zakončil Karel Krautgartner doktorskou prací na téma „Untersuchungen zur Artikulation bei Klarinetteninstrumenten in Jazz“.

20. září 1982 Karel Krautgartner v Kolíně nad Rýnem zemřel.

Mé poslední setkání s tímto skvělým kumštýřem se uskutečnilo v červnu roku 1982, tři měsíce před jeho úmrtím. Byl velmi zdvořilý, elegantně ustrojený, věcný v diskuzi a velkoryse klidný. Mluvil tiše a měl stále krásnou mateřštinu, bez náznaku jakéhokoli akcentu. Tehdy mi řekl, že mu ruce vypověděly službu a na klarinet už hrát nemůže. Zvládal saxofon, ale jeho slovy „ten nemá pověstný klarinetový šarm“. Na Mikulov, Brno i na Prahu vzpomínal moc rád a v závěru svého života poslouchal nejraději hudbu Antonína Dvořáka. ☒

Ivan Kurz

29. listopadu oslavil sedmdesáté narozeniny významný hudební skladatel a pedagog Ivan Kurz. Při této příležitosti přinášíme poohlédnutí za jeho tvorbou a přejeme mu do dalších let hodně zdraví a tvůrčích nápadů. Zastupován OSA od 1971, v databázi má registrováno 226 hudebních děl.

PŘIPRAVIL: JAKUB HORVÁTH

Foto: archiv

Ivan Kurz náleží k představitelům poválečné skladatelské generace. Skladbu studoval na Hudební fakultě AMU ve třídě prof. Emila Hlobila, aspiranturu ukončil u prof. Václava Dobiáše. Od roku 1977 na HAMU působí pedagogicky. Do povědomí hudební veřejnosti se zapsal nejen jako tvůrce hudby pódiové, ale v nemalé míře také jako přední tvůrce hudby filmové, televizní a divadelní. Spolupracoval především s režisérem Antonínem Moskalykem, z jejichž

společných děl jmenujme alespoň filmy *Třetí princ*, *Kukačka v temném lese* a televizní filmy a seriály *Starožitníkův krám*, *Jestřábí věž*, *Mít někoho do deště*, *Panoptikum města pražského* a *Četnické humoresky*. Uznání si Kurzova tvorba získala nejen díky své profesionální technické kvalitě, ale především hloubkou a opravdovostí svého sdělení. V jeho hudební řeči dominuje ideál postmoderny zobrazující se v syntéze kompozičních prostředků.

Z jeho nejnovějších děl stojí za zmínku pohádkové podobenství pro sólovou violu *O ptáčkovi, který se bál létat*, 6. smyčcový kvartet *Píseň staré duše*, melodram *Žebřík Jákobův*, zejména však IV. symfonie *Ejhle, Hospodin přijde* a dva obrazy pro symfonický orchestr *Návrat ztraceného syna* a *Strom života*, ke kterému autor poznamenal: „Strom života chápu jako vzorec, který je integrální

součástí přírody. Pozorní posluchači si zajisté povšimnou dvou užitých posloupností – vyšších harmonických tónů, což je symbolika mikrokosmu, a kvintového kruhu, jenž symbolizuje makrokosmos. Tak spatřuji člověka jako strom života v malém, který by se měl napojit do stromu života vesmírného.“

Na letošním ročníku festivalu Dny Bohuslava Martinů byl Ivan Kurz s přihlédnutím ke svému jubileu jmenován skladatelem roku. ☒

Dramaturgie hudebních televizí

Závěr seriálu rozhovorů s hudebními dramaturgy

Série rozhovorů s hudebními redaktory veřejnoprávního a soukromého vysílání

PŘIPRAVIL: ZDENĚK NEDVĚD

ÓČKO

MICHAL KLEIN,
HUDEBNÍ
ŠÉFDRAMATURG
TV ÓČKO

Foto: archiv Michala Kleina

Kolik hudby českých autorů v % vyjádření vysíláte? (Slovensko = zahraničí)

Bez slovenské je to zhruba 30 % českých klipů.

Jaké je žánrové složení portfolia, rozlišujete obsahově denní a noční vysílání?

Spíše odpolední, což je náš prime time zaměřený na teenagery. Zbytek je plánován tak, aby třeba ráno hrála svižnější hudba a pozdě večer i pomalejší.

Jaký je váš názor na povinné kvóty (Slovensko, Francie...)?

Rozhodně nejsem jejich příznivcem.

Jaké jsou požadavky na zařazení skladby do vysílání? A jaké do prvoplánové rotace? Jaký je oficiální postup – komu má autor nebo producent adresovat nabídku?

Pro televizi nestačí jen dobrá písnička, ale i stejně dobré video. Omezení nejsou prakticky žádná. Videoklip se nám ovšem musí hodit do naší hudební dramaturgie pro naši cílovou skupinu. Tam také mnohdy spousta klipů bohužel končí. Plusem pro klip mohou být i views na YouTube či jiné podobné ukazatele.

Je tvorba českých autorů konkurenceschopná?

Někdy rozhodně ano, pokud je otázka míněna směrem k zahraniční tvorbě. To, že většina českých autorů či umělců v zahraničí neuspěje, rozhodně není proto, že by se prezentovali nekvalitní muzikou. Uspěť globálně je prostě jen o dost těžší. A musíte mít asi i trochu štěstí.

Jak probíhá vzorkování (testy) a kdo je osloven a v jakém

→

množství (mění se složení respondentů)?

Testy momentálně připravujeme ke spuštění. Zatím je to v počáteční fázi.

Jak byste vyvrátil mýtus „Hrajeme jen známé skladby (hity)“? Novinky přece nemohou být známé, hity z nich vytvoří právě jen zařazení do vysílání.

Hlavní kanál Óčka hraje prakticky výhradně novinky. Takže my hrajeme převážně novinky, které se známými právě stávají.

Zařazujete do vysílání instrumentální skladby?

Instrumentální skladby prakticky nezařazujeme. ☒

REBEL

**RADIM PAŘÍZEK,
ŠÉFDRAMATURG
TV POHODA
A RADIA ČAS**

Kolik hudby českých autorů v % vyjádření vysíláte? (Slovensko = zahraničí)

V Radiu Čas hodně, je to rádio hlavně českých a slovenských písniček. Těch českých hrajeme cca 35–40 %, slovenských 10–15 %. Dle našich průzkumů mezi posluchači je to pro ně tak nějak optimální. Chtějí slyšet i cizí známé písničky. V minulosti jsme v Praze provozovali Radio Hey jen s českými a slovenskými písněmi a založili na tom image rádia. Fungovalo to bezvadně, navíc se to rychle rozneslo mezi posluchači a udělalo to dobrou propagační

kampaň vlastně zadarmo. Jednu dobu jsme byli v poslechovosti dokonce na 4. místě v Praze. Dnes se dle mého názoru při konzumaci muziky doba opět pomalu posouvá k širšímu kosmopolitnímu vnímání. Ale dlouhou dobu, po „vystřízlivění“ z prvotních porevolučních představ, česká a slovenská muzika u průměrné české populace nad 30 let dominovaly. Vlastníme také rockové Radio Čas Rock a rockové hudební televize Rebel a Rebel 2 Slušnej kanál. Tam je podíl české produkce často nižší, kolem 20–25 %. Je to dáno tím, že českého rocku ve vysílatelné

Foto: Jakub Ludvík

kvalitě, co se textů a občas i typů aranží týče, tolik není. Vezměte v potaz, že na každý jednotlivý den potřebujete až 350 songů. A nesmí se v průběhu dní často opakovat. Alespoň tedy u našich ne až tak „hitových“ médií.

Dramaturgie rozhlasových a hudebních televizních stanic je podobná. Měla by vycházet ze stejných principů, logicky je obecná hudební dramaturgie vždy jen jedna. Jen respektuje dané žánry.

Právě v této době ještě rozjíždíme další zajímavý projekt, specializované dopravní Radio Dálnice. Tady jsme se

na základě průzkumů, ale i pocitů rozhodli pro výběr živější hudby se zvětšeným podílem soft rocku a českých i slovenských písní. Prostě když jedete autem, musíte být v pohodě a mít chuť „přišlápnout plyn“.

Jaké je žánrové složení portfolia, rozlišujete obsahově denní a noční vysílání?

Určitě. To ani jinak nejde. Hudba je ryze pocitová záležitost. Pokud posloucháte rádio nebo hudební televizi a nemůžete si právě vybrat tu, která by se dobře pojila s vaší momentální náladou, pak by mělo hudební médium suplovat, alespoň částečně, vaše předpokládané citění denní doby. Ráno chce většina lidí obecně slyšet rychlejší a pozitivnější songy. Večer pak (pokud zrovna nejste na párty) něžnější a pohodovější písničky po celodenním shonu. Myslím, že tato pravidla mají hudební média reflektovat.

Jaký je váš názor na povinné kvóty (Slovensko, Francie...)?

Pokud vím, povinné jsou jen podíly evropských a také vlastních pořadů. To není dle mě nic proti ničemu. Navíc každá písnička je programový prvek, takže na ni se to nevztahuje. Ani na jakýkoliv v Evropě vytvořený pořad, klidně může být o americkém metalu, inuitské hudební tvorbě nebo rozmarech prezidenta USA. Něco jiného ale je, pokud se některé médium zaváže ve své licenci k podílu čehokoliv. Závazek pak musí pochopitelně dodržovat.

Je rozdíl v obsahu portfolia u soukromých rozhlasových stanic a veřejnoprávního rozhlasu a jaký?

Po sametové revoluci se začala rozjíždět soukromá rádia. Pak i televize. Noví vlastníci utráceli své peníze, a aby své investice ochránili, museli se rychle naučit, jak se to dělá, a jít do toho naplno. Právě tím rychle předešli veřejnoprávní média. A až tato veřejnoprávní média chytla „druhý dech“, rychle se od těch soukromých stanic a ze světa začala učit. Dnes mezi nimi dle mého názoru prakticky není rozdíl.

Vždy záleží hlavně na tom, kolik zapálení pro věc a peněz do toho dáte.

Jaké jsou požadavky na zařazení skladby do vysílání? A jaké do prvoplánové rotace? Jaký je oficiální postup – komu má autor nebo producent adresovat nabídku?

Říká se, že píseň musí být dobrá. Co to ale znamená v praxi? Rozdělovat skladby na kvalitní a nekvalitní je podle mě nesmysl. I jednoduchý triviální popěvek na tři akordy může být velkým hitem. A dokonce se to i stává. Je kvalitní? Těžko. Je dobrý? Nevíme. Určitě ale v každém případě bude hezký, líbivý, deroucí se pod kůži, něčím lidmi hodně oslovující.

Myslím si, že cesta písničků do médií je nastavena správně. Má jít primárně přes hudebního dramaturga. Každá jiná cesta je jeho obcházení. On bývá tím základním sítem. Včetně jeho schopnosti rozeznávat hity, určovat četnost hraní v rotacích atd. Pochopitelně nasazování skladeb konfrontuje s dalšími informacemi z branže, od kolegů, z internetu apod. Záleží na tom, jak je interpret slavný, kolik na jeho koncerty chodí lidí, a na dalších faktorech. Lepší cestu v dané chvíli neznám. Bytí je v ní hodně subjektivní, ale jinak to asi nejde.

Je tvorba českých autorů konkurenceschopná?

Jistěže ano, v českých médiích má a bude mít vždy neochvějné místo. Češi chtějí mít své idoly a zpívat si písně s nimi. A navíc se stále zvyšuje i jejich zvuková a profesní úroveň. V Česku vždy bylo dost výrazných talentů. Takže o českou muziku určitě strach nemám. Pořekadlo „co Čech, to muzikant“ platí do posledního písmene.

Jak probíhá vzorkování (testy) a kdo je oslovován a v jakém množství (mění se složení respondentů)?

To je spíše otázka na renomované agentury zabývající se průzkumy. Je k tomu určena řada metod. Pouštění ukázek sociodemograficky vybraným skupinám lidí – focus groups –, obvolávání náhodně vybraných osob

a následné „statistické vážení“ získaných informací – call centra. Oslovování posluchačů většinou daného média e-mailovou komunikací. Nebo kombinace jednotlivých metod. V poslední době přibývá metod s využitím internetu, třeba u internetových rádií. Tam snadno poznáte na základě zpětných vazeb posluchačů případné odlazení, nezajem o poslech dané skladby. Nebo také využití různých chatových profilů. Když jste na internetu, tak je o vás prostě možné zjistit cokoli. Ať už chcete, či nikoliv.

Aby bylo možné údaje správně statisticky vyhodnotit, většinou potřebujete znát názor stovek až jednotek tisíců respondentů. A musíte vzorek pravidelně obměňovat.

Jak byste vyvrátil mýtus „Hrajeme jen známé skladby (hity)“? Novinky přece nemohou být známé, hity z nich vytvoří právě jen zařazení do vysílání.

Jednoduché, ale zároveň nesmírně složité téma. A můj názor? V prvé řadě zde funguje přirozená obrana hudebních dramaturgů. Zbláznili by se ze záplavy dohazovaných „zaručených“ hitů ode všech a neustále. Oni mají právo rozhodovat o eventuálním zařazení skladeb sami, dle svých subjektivních pocitů z poslechu nových písní. A kolik dramaturgů, tolik pocitů. Objektivní pocit a názor u muziky podle mě neexistují. Opravdový hit, myslím si, je ještě něco víc než jen hezká písnička. Má v sobě něco, jakési nepopsatelné fluidum, které zasáhne jako celek posluchače někde uvnitř, v duši. Zkusím tu uvést můj názor na jednu z možných podstat „hitů“ z trochu jiného úhlu pohledu, než bývá obvyklé. Možná se na to hodí teorie psychoanalytika Carla Gustava Junga a jeho pokračovatele Luigiho Zoji. Tvrdí, že všechny mýty historie lidstva vznikají od jeho nepaměti mizely nebo mizí z našeho vědomí, ale nikoliv z našeho podvědomí. A věří-li člověk v kolektivní podvědomí, pak právě skrze něj může píseň svou rezonancí s některými z dávných prožitků uložených v podvědomí lidstva zasáhnout masu lidí.

Prostě je vnitřně oslovuje a stává se vyhledávanou a žádanou – hitovou.

Také se hity častěji stávají písně se zcela aktuální, žhavou tematikou nebo písně od právě zrozených hvězd a hvězdíček. Od těch prvních zmíněných zůstávají vesměs stálicemi. Od těch druhých zmíněných dříve nebo později odezní. Tedy tehdy, až se omrzí. Ale i v tomto případě podle mě platí zásady teorie souznění s kolektivním podvědomím popsané výše. Ta je univerzální.

Já sám preferuji vyhledávání potenciálních hitů na veřejných produkcích. Rychle tady poznáte, jestli nová píseň dav „chytí“ na první dobrou, nebo je jen „neutrální“.

Zařazujete do vysílání instrumentální skladby?

Menšinově většinou večer a v noci. Posluchač nebo divák musí mít na poslech víc klidu a možnost zaposlouchat se do tajů, jež v sobě většinou instrumentálky nosí.

Proč se již mnoho let objevují ve vysílání stejné skladby v hlavní rotaci?

No to bych i přes mé letité zkušenosti s hudební dramaturgií také rád věděl! Jistě, existují „megahity“, které zdomácněly a zaryly se všem do srdcí. Všude na světě, tedy i u nás, cizí i české. Ty se prostě hrát musí, jinak bychom svou práci a službu lidem dělali špatně. Lidé je chtějí. Jsou na to exaktní průzkumy. Nicméně česká hudební média hrají stále ještě další velký balík takových „nějakých“ songů. Naučila je Čechy poslouchat a teď už je dlouho hrají ze setrvačnosti. Asi alibisticky, aby něco nepokazila. To by je šéf mohl také vyrazit. Přitom existuje nepřeberné množství dalších hezkých a líbivých písní po celém světě i u nás. Písní, které také splňují aspekt, že proud hudby v médiu musí být plynulý, zvukově vyvážený a nemá vyloženě rušit. A rezonují s lidským podvědomím. A mohly by pozměňovat tu jakousi „jednotvárnost“ u většiny, hlavně rádií, hrající max. cca 1500 až 1800 songů v různých obměnách. Jen najít odvahu! ☒

Popmuseum

aneb Propagace české hudby skrze historii

Archivy, knihovny a muzea zaměřené na klasickou hudbu mají dlouhou tradici, sahající až do 19. století. Bohaté aktivity pražského Popmusea jsou spojeny až s 21. stoletím. Vzniklo u příležitosti akce Praha – evropské město kultury a je jedním z mála ze stovek tehdejších projektů, jejichž činnost trvá úspěšně dodnes.

PŘIPRAVIL: ALEŠ OPEKAR

Popmuseum sídlí v přízemí KC Kaštan.

Popmuseum shromažďuje archivní materiály týkající se české a československé populární hudby, pořádá výstavy pro širokou veřejnost, workshopy pro školy a další akce pro specializované zájemce. K mnohým výstavám připravuje textové průvodce, které jsou pak na webu ke stažení. Spolek vznikl jako dobrovolné a nezávislé sdružení občanů s hlubokým zájmem o populární hudbu v nejširším slova smyslu, se záměrem shromažďovat věcné, písemné, obrazové, zvukové a audiovizuální archiváře a další dokumenty a předměty vypovídající o historii československé populární hudby. Pod názvem Muzeum a archiv populární hudby byl zaregistrován jako občanské sdružení 10. listopadu 1998.

Popmuseum spravuje depozitář v Praze – Horních Počernicích, kde shromažďuje a archivuje dokumenty, nástroje, přístroje a memorabilie. V moravské pobočce v Brně rozvíjí depozitář vinylových gramodesek a elektronický archiv. Hlavní sídlo má od roku 2005 v přízemí Kulturního centra Kaštan v Praze 6.

Prvním sídlem Popmusea byly prostory bývalé Janáčkovy síně v Besední ulici 3 na

Z vernisáže jedné z výstav

Malé Straně v Praze 1, v domě někdejší Umělecké besedy. Zde byla koncem března 2000 otevřena expozice Big-bít, představující historii československé rockové hudby 1956–1972. Bohatě členěný interiér plný zvukových a audiovizuálních prezentací navrhl v duchu tzv. bruselského stylu z přelomu 50. a 60. let 20. století architekt David Vávra. V srpnu 2002 objekt zasáhla ničivá povodeň. Voda zatopila výstavní prostory i část depozitáře. Popmuseum pak dva roky vystavovalo pouze v galerii rockového klubu Vagon na Národní třídě v Praze 1 a koncem roku 2004 navázalo plodnou spolupráci se sdružením Unijazz v rámci Kulturního centra Kaštan. Tady v přízemí Kaštanu na Bělohorské ulici 150 v Praze 6 našlo své trvalé sídlo. Současná expozice obsahuje méně dekorativních prvků a soustřeďuje se především na prezentaci prostřednictvím elektronických médií

a proměnlivých krátkodobých tematických výstav.

Popmuseum poskytuje informační servis odborné i široké veřejnosti. Vlastní specializovanou knihovnu odborné literatury, časopisů a dalších tiskovin. Návštěvník si může zahrát na vybrané hudební nástroje nebo zazpívat do ozvučeného mikrofону a vyzkoušet si tak pocit profesionálního hudebníka na pódiu. Toho často využívají pedagogové ze základních, středních i vysokých škol. Dle typu návštěvníků Popmuseum připraví přednášku, besedu, prezentaci.

V Popmuseu si můžete prohlédnout stálou expozici hudebních nástrojů,

Jádrem výstav jsou obrazově zpracovaná hudební témata.

především elektrických kytar československé výroby a vybraných nástrojů klávesových, které byly v bývalém Československu používány. K často obdivovaným exponátům patří kytara československé výroby Big beat,

Návštěvy v Popmuseu bývají vícegenerační.

Mládež využívá interaktivní zkušebnu.

Z workshopů pro VŠ studenty

východoněmecká ionika, kdysi jediný elektrický klávesový nástroj dostupný u nás, nebo podomácku vyrobená ryčka rentgenových desek, která bývala ve 40. a 50. letech jedinou možností, jak zachovat zvukovou nahrávku.

Hlavní část výstavní plochy je věnována krátkodobým tematickým výstavám. V současné době je to výstava věnovaná československým beatovým festivalům. V prosinci uplynulo půl století od konání 1. československého beatového festivalu. Jak léta plynula, získal festival pověst milníku v historii českého a slovenského bigbitu. Výstava dokumentuje kořeny, průběh a dopad nejen 1. čs. beatového festivalu, ale i jeho dvou pokračování v letech 1968 a 1971.

Výstava představuje genezi, průběh i hořkosladký konec celé akce. Připomíná „všechny ty bystré muže a ženy“ v zákulisí festivalu a samozřejmě i ty, kteří se v průběhu těch nezapomenutelných odpolední a večerů střídali na pódiu pražské Lucerny. Mezi exponáty jako obvykle nechybí fotografie, plakáty, nahrávky i autentické exempláře ocenění, kvůli kterým tenkrát v zákulisí Lucerny vřely mezi některými účinkujícími vášně.

Výstava má ovšem ještě jeden, nikoliv nepodstatný rozměr. Upozorňuje i na mnohé dobové festivaly a přehlídky v regionech, mnohdy právě československými beatovými festivaly inspirované.

Během roku 2017 uvedlo Popmuseum výstavy o Radimu Hladíkoví, Pavlu Bobkovi a o aktivitách Jonáš klubu – klubu spřízněných duší divadla Semafor. Výstavní plán roku 2018 obsahuje téma českých heavymetalových fanzinů jakožto neoficiální specializované publicistiky zejména 80. a 90. let 20. století, dále tvorbu jubilejního kytaristy Luboše Andršty a sté výročí vzniku Československa, samozřejmě z hlediska společného hudebního vývoje české a slovenské scény populární hudby a jejich vzájemného ovlivňování. ☒

šuplíky textařů

Kolej Yesterday

TEXT: PAVEL ŠRUT
(ZASTUPOVÁN OSA OD 1987,
V DATABÁZI MÁ REGISTROVÁNO
248 HUDEBNÍCH DĚL)

HUDBA: PETR SKOUMAL
(ZASTUPOVÁN OSA OD 1963,
V DATABÁZI MÁ REGISTROVÁNO
828 HUDEBNÍCH DĚL)

Co bylo první, slovo, nebo tón? Hloupá otázka, že? Je textařina tím řemeslem, kdy se textař umí dokonale položit do skladatelovy múzy a opatří hudbu nějakými pokud možno zajímavými textovými obrazy? Nebo to taky může být naopak? Tedy že skladatele okouzlí nějaké verše natolik, že k nim dodá muziku, tedy zhudební je, a tak vznikne píseň? Anebo to může být někdy zároveň? Vždyť dnešní písničkáři si často píšou texty i hudbu sami, a když se jich občas zeptáte, co bylo prvotní, každý to má jinak. Pavel Šrut patří k těm, kteří píšou texty jako prvotní, i když ani u něj to není metoda výlučná, zažil jsem s ním i případy, kdy z prvotního nástřelu se pak podle muziky dopisovaly či upravovaly další sloky. Ale ten nápad! Ten je u něj vždycky první. A z něj to pak všechno vychází. Jeho texty jsem začal zhudebňovat v osmdesátých letech zejména pod vlivem Petra Skoumala, který takhle většinou pracoval. A dělám to dodnes a dodnes obdivuju ty přehršle invence, vtipu, lyrických obrazů i obrátů či literárních a filmových odkazů, kterými Pavlovy texty přímo přetékaají. Je přece básník. A taky tam najdete neuvěřitelné vize. Tenhle jeho asi nejslavnější text vznikl totiž v roce 1983, tedy tři roky před Černobylem! Spolu s geniální Skoumalovou muzikou je pak nádhera něco takového smět zpívat..., pořád..., a je to už víc než třicet let.

Michal Prokop

To bejvávaly na koleji časy
Už ráno začal večírek
Někdo dal dvacet, někdo stovku
A stavěli jsme Eiffelovku
Ze snů a z peří, ze sirek

To tenkrát ještě rostly holkám vlasy
To bylo před tím vejbuchem
A kdo měl žízeň tak ji hasil
A kdo měl žízeň tak ji hasil
Vracel se s kytkou za uchem

Prázdnou ulicí na koleji
Jó to je dávno, yesterday
Yesterday

To bejvávalo na koleji snění
Bramborák voněl v kuchyni
Někdo dal dvacet, někdo pade
Za to jsme měli kamaráde
Hned štěně piva ve skříní

To tenkrát hochu ještě ozáření
Hrozilo leda od slunce
A byly řeky po setmění
A byly řeky po setmění
Kde jsi moh' čekat na sumce

A pak jej hodit na olej
Jó to je dávno yesterday
Yesterday

To bejvávaly na koleji časy
Už ráno začal večírek
Někdo dal dvacet, někdo stovku
A někdo zbořil Eiffelovku
Ze snů a z peří, ze sirek

A od tý doby ta kolej
Patří už dávno k Yesterday
Yesterday, ooh I believe in Yesterday

nástěnka

Na e-mail nastenka@osa.cz nám můžete zasílat vaše postřehy, novinky, úspěchy atd. Info pište stručné a jasné, popřípadě doplněné odkazem na web. Uvádějte prosím svůj podpis. Těšíme se na vaše příspěvky!

Natalie Kocab a Michaela Poláková bodují s albem Ellis Island ve Velké Británii

Natalie Kocab a **Michaela Poláková** se po kratší odmlce dané mateřskými povinnostmi rozhodly podpořit svoje album prostřednictvím lyric videa ke skladbě **These Years**. Natalie napsala hluboký text o rozpadu partnerského vztahu. Smyčcové aranžmá Michaela napsala přímo pro Pavel Bořkovec Quartet. Video vytvořila Petra Valášková. Píseň zaujala natolik, že lyric video premiérově představil hudební portál XS Noize. Završil tak sérii článků a recenzí od britských publicistů i nezávislých blogerů. Následovalo nasazení skladeb Underwater a Social Affair do playlistů několika rádií. Recenzenti píší o „překvapivém adeptovi na jednu z desek roku“, „temném majstrštyku“, „krásné, bolestné a šokující nahrávce“, „úspěšné kombinaci současné pop-music a klasické hudby“ nebo „temných moderních pohádkách“.

Ellis Island natočily Natalie Kocab a Michaela Poláková s **Nickem McCabem**, kytaristou slavné britské formace The Verve. Právě Nick McCabe pomohl k propagaci alba v Británii, když ho v rozhovorech, které v uplynulém období poskytoval, neváhal často zmínit.

Populární český houslista Pavel Šporcl natočil videoklip k hymně českých Vánoc Narodil se Kristus Pán

Skladba je součástí vánočního alba Christmas on the Blue Violin. Klip se natáčel v kostele Nejsvětějšího srdce Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad v Praze, který ve 20. století postavil Masarykův hradní architekt Jože Plečnik. Režie i kamery se ujal Jiří Vatka, stříhu Lucie Navrátilová. Produkci zajistila filmová společnost Luxor. Vedlejších rolí se statečně zhostily Sophia a Violetta Šporclová.

3. ročník Soutěžní přehlídky nové tvorby pro velký dechový symfonický orchestr 2017

11. ledna 2018 v 17 hodin se v Kongresovém sále ČNB na Senovážném náměstí v Praze uskutečnil **3. ročník Soutěžní přehlídky nové tvorby pro velký dechový symfonický orchestr 2017**. Smyslem a posláním této přehlídky je objevení nových autorů, kteří se nezaleknou již zasetých klíšů o dechové hudbě, ale naopak z ní dokážou vytěžit maximum a využít toho, že se v české kotlině zjevně jedná o málo objevené médium. Pořadatelem tohoto podniku je Společnost dechové hudby a v roli interpreta nových skladeb se představila Hudba Hradní stráže a Policie ČR. Taktovky se ujal šéfdirigent tohoto orchestru MgA. plk. Václav Blahunek, Ph.D. Vítězkou se stala Kateřina Horká. Více na: dechova-hudba.cz

Whisky nemluví – Jaroslav Kratěna

Sbirkou básní, písňových textů a zveršovaných slovních hříček chce svérázný podkrkonošský autor, dřevorubec, textař, básník a spisovatel jako celou svou dosavadní literární tvorbu především pobavit. Je totiž celoživotním vyznavačem tvrzení, že s úsměvem jde všechno líp. Sbíрка vychází k jeho přežitým sedmdesátinám.

IFPI nově vydává čtvrtletník o vinylech

ČNS IFPI v prosinci 2017 vydala první číslo čtvrtletníku o vinylech. Vzhledem k rostoucí oblíbě tohoto specifického formátu ČNS IFPI přistoupila k takovéto formě jeho propagace, přičemž se jeho redaktor J. Vlček každé čtvrtletí postará o výběr toho nejlepšího, co v následujícím období můžeme na vinylové scéně očekávat. Svět vinyků naleznete na www.ifpi.cz.

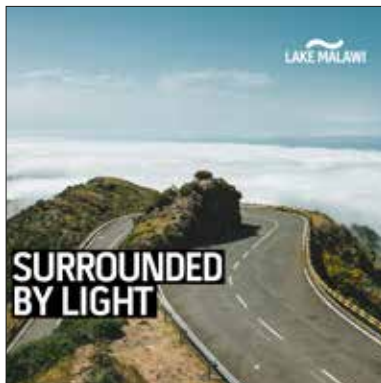

HONZA KRÍŽEK *Honza Křížek*

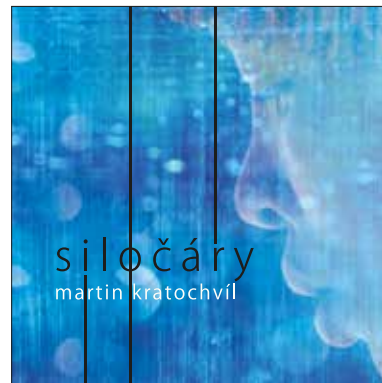
Zbrusu nová kapitola v kariéře nezaměnitelného muzikanta s divokou krví.

Honza Křížek, frontman dnes již kultovních Walk Choc Ice, dlouholetý hlas Blue Effectu, multiinstrumentalista, skladatel filmové a scénické hudby, se vůbec poprvé ve své bohaté kariéře představuje se svou sólovou autorskou tvorbou. Album s názvem Honza Křížek kompletně nahrál a nazpíval ve studiu The Barn pod producentským dohledem Dana Frimla (Mean Messiah), který na nahrávku zároveň přispěl skladbou Planety. Ta je společně s coververzí pro nejednu generaci zásadního songu Slunečný hrob s hostujícím Michalem Pavlíčkem jedinou písní, pod níž není Honza podepsán coby autor. Zbývající jedenáctka skladeb představuje bývalého člena Kollerbandu a dlouholetého spoluhráče Ivana Krále jako svébytného tvůrce, jehož hlavní doménou je chytrý pop rock, ale nebojí se zakoketovat si i s punk rockem či elektronikou. I přes svůj žánrový rozptyl je Křížkův sólový debut ucelenou a sebevědomou výpovědí umělce, jenž bezesporu patří mezi jedny z nejvýraznějších postav tuzemské hudební scény a dokazuje, že má co říct.

LAKE MALAWI *Surrounded by Light*

Před čtyřmi lety se zpěvák Albert Černý rozhodl ukončit svoji úspěšnou skupinu Charlie Straight a začít v podstatě od začátku. Se založením Lake Malawi se tak vzdal nejen části fanoušků, ale i prominentního postavení mezi kritiky – s předchozí kapelou obdržel celkem čtyřikrát Cenu Anděl, Českého slavíka i MTV Europe Music Award. Jeho první dlouhohrající deska s novými spoluhráči tak logicky budí zvědavost.

MARTIN KRATOCHVÍL *Siločáry*

Martin Kratochvíl, známý především jako lídr legendární jazzrockové kapely Jazz Q i člen akustického tria s Tonym Ackermanem a Imranem Musou Zangim, přichází s novým sólovým albem, kde hrají členové obou formací a další hosté. Na novém CD/LP Siločáry akustický i elektrický svět splývají v hutně hudbě neznající omezení. Bottleneck Ackermanovy akustické kytary zní v kontextu elektrické rytmiky Jazzu Q, střídají se komornější nosné harmonie i pasáže rockové dravosti. Rodí se jedna nová hudba.

nově vydaná CD

ONDŘEJ RUML *Proměna*

Po dlouhém napínání zpěvák Ondřej Ruml konečně přichází se svým sólovým debutem. Je to album, které Ondru představuje nejen jako interpreta se širokou paletou vokálních barev a výrazů, ale taky jako všestranného umělce. Podílí se na desce jako spoluautor textů, hudby, přispívá aranžérskými nápady, sketuje, hraje na bendžo, no a samozřejmě v první řadě skvěle zpívá. Deska má velmi osobitý a ve vodách české pop-music téměř nevidaný koncept. Ondřej se v dnešní přetechnizované době rozhodl pro přirozenost a polohu jemu nejbližší, a celé album je natočeno v akustické podobě bez jediného zvuku syntezátoru a programingů. Žánrová bohatost nahrávky rozkrývá Ondrovu osobnost od jeho raných počátků, kdy vyrůstal v prostředí country hudby, pokračuje odkazy na jeho vášeň pro jazzovou a bigbandovou hudbu a zdaleka nekončí funkovými a bluesovými riffy, jak je známe z kapely Top Dream Company, se kterou letos vydal již druhou desku. To vše, zabaleno do lehce popového hávu, představuje interpreta, který má potřebu se vymezovat, překvapovat a být originální.

LUBOŠ SOUKUP QUARTET FEATURING LIONEL LOUEKE *Země*

Saxofonista a skladatel Luboš Soukup patří mezi čelné představitele mladé české jazzové scény, kterou úspěšně reprezentuje v Dánsku, kde již několik let žije, kde studoval a kde nyní převážně působí. Doma jej známe především z mezinárodního česko-polského kvinteta Inner Spaces (Anděl za jazzové album roku 2012), z progresivního bigbandu Concept Art Orchestra (Anděl za jazzové album roku 2015), z kapely Points a z řady jiných projektů. Nové album Soukup nahrál se svým skandinávským kvartetem; speciálním a vpravdě hvězdným hostem je kytarista a zpěvák Lionel Loueke, spoluhráč takových osobností, jako jsou Herbie Hancock, Sting, Cassandra Wilson, Santana, Marcus Miller nebo Terence Blanchard. Soukupovy promyšlené skladby přinášejí ve spojení s prvotřídní hrou kapely a živočišnou energií Lionela Louekeho vynikající zážitek!

JAROMÍR NOHAVICA *Poruba*

Jarek Nohavica přichází s novinkovým autorským počinem nazvaným úderně a originálně PORUBA. Poruba (ostravský obvod, ke kterému Jarka váže celá řada vzpomínek) je místem, kde to vlastně všechno začalo, první lásky, přátelství, kamarádství, ale i rvačky a buzerace. Poruba je nezastupitelným místem nejen v srdci ostravského barda Nohavici.

Prezident Blaník

Režie: Marek Najbrt
Hudba: Midi Lidi

Hlavní hrdina filmu Tonda Blaník ohlásil prezidentskou kandidaturu, v kampani slíbil například máslo a lithium do každé rodiny nebo korupci dostupnou pro všechny a sehnal i sto tisíc podpisů. Kandidaturu na Hrad však nakonec nepodal, když se jeho asistentovi Žižalovi nepodařilo včas doručit podpisové archy na ministerstvo vnitra. Přesto Tonda Blaník pokračuje ve snaze zachránit českou zemi a ukázat jejím obyvatelům, jak se mít líp. Celovečerní film navazuje na úspěšný seriál Kancelář Blaník (od r. 2014).

Kvarteto

Režie: Miroslav Krobot
Hudba: Matěj Kroupa
(zastupován OSA od 2010, v databázi má registrováno 43 hudebních děl)

Hráli jste někdy v kapele? Je to jako druhá rodina, s jejímiž příslušníky prahnete po štěstí a prožíváte nečekaná dobrodružství. Stejně jako usedá rodina zas a znovu u jednoho stolu, scházejí se členové kvarteta tzv. soudobé hudby vždy u dalšího koncertu. Poněkud nesourodá čtveřice v čele se solidně vyhlížejícím, avšak lehce sucharským Robertem (Lukáš Melník), kterou dále tvoří jeho partnerka, atraktivní a rozháraná cellistka Simona (Barbora Poláková), extrovertní vtipálek Tomáš (Jaroslav Plesl) a znalec historie s přezdívkou Funés (Zdeněk Julina), spolu zažívá na cestě za svou nejsvobodnější skladbou řadu humorných situací, ale i nedorozumění. Čas tráví i v legendární hospodě Ponorka v historickém centru svého rodného města, kam chodí také odvázaná Batrflaj (Pavlína Štorková) a „dvorní“ psychoterapeutka kvarteta Sylva (Lenka Krobotová). Mezi hlavními hrdiny dochází k neustálým zádrhelům a lehce bizarním situacím, až konečně jeden neplánovaný večírek přinese jistou katarzi i radost a s ní vytoužený pocit štěstí.

nově vydané knihy

BYL JSEM DOBŘEJ – ROZHOVORY S ONDŘEJEM BEZREM Z LET 1999, 2006, 2017

Ondřej Bezr

Třetí vydání knihy, které vychází v roce protagonistových sedmdesátin, je oproti edicím z let 1999 a 2007 (Letní rozhovor...) výrazně obsáhlejší. Kromě rozhovoru dotaženého až do jara 2017, v němž Vladimír Mišík mluví o zásadních momentech z posledních let (obnovení skupiny Flamengo, kauza okolo státního vyznamenání, umělecká krystalizace všech tří dětí, vznik životopisného filmu Nechte zpívat Mišíka a s ním spojený objev americké větve zpěvákovy rodiny...), se autor rozhodl vyzpovídat také patnáct osobností z Mišíkova nejbližšího okolí. Jsou mezi nimi rodinní příslušníci, hudebníci z kapel Flamengo, Čundrground a Etc..., textaři, hudební kritik, manažer či ošetřující lékař, jejichž „pohledy z jiné strany“ umožňují poznat Mišíkovu osobnost v ještě plnějším rozměru. Další přidanou hodnotou je oddíl Mišíkových písňových textů, včetně těch, které nikdy nebyly oficiálně nahrány. Samozřejmostí je zařazení dosud nepublikovaných fotografií, detailní diskografie s ukázkami dobových recenzí a biografického kalendária až do těchto dní. Kniha tak narostla bezmála na dvojnásobek a spolu s novou typografií dostává také zbrusu nový název...

WHO THE FUCK IS DAVID KOLLER?: ROZHOVOR S ROCKOVOU LEGENDOU

Milan Ohnisko

Unikátní knižní rozhovor básníka Milana Ohniska s legendárním českým rockerem Davidem Kollerem – zpěvákem, bubeníkem, lídrem kapely Lucie, ale taky neúnavným bojovníkem proti komunistům a zkorumpovaným politikům. Mimořádně otevřené vhledy do Kollerova hudebního i osobního života jsou doplněny velkým počtem fotografií, včetně těch, které jsou zde publikovány poprvé. Pozoruhodnou závěrečnou sondu tvoří odpovědi šestašedesáti umělců, osobností české kultury a veřejného života a také několika členů rodiny na otázku „Kdo je David Koller?“.

ŽEBŘÍK

SLAVÍME 25 LET!

iREPORT MUSIC AWARDS

9. BŘEZNA 2018
19:00 / DEPO2015 / PLZEŇ

OLYMPIC

LENNY

MICHAL HRŮZA & KAPELA HRŮZY

WOHNOUT

DJ STAGE

TOMÁŠ HANÁK

JITKA SCHNEIDEROVÁ

PŘEDPRODEJ 390 Kč / VIP 990 Kč

WWW.ANKETAZEBRIK.CZ

VZPOMÍNÁME

Jan Kratochvíl (88) — skladatel, textař

Zastupován od 1960

V databázi má registrováno 180 hudebních děl

Stanislav Daněk (70) — skladatel, textař

Zastupován od 1983

V databázi má registrováno 54 hudebních děl

Luboš Svoboda (77) — skladatel, textař

Zastupován od 1969

V databázi má registrováno 139 hudebních děl

Osmičkový rok

Začal letopočet s osmičkou na konci. Letopočty končící osmičkou českému národu až příliš často přinášely výrazné společenské změny. Proto na tyto roky pohlížíme s jistou ostražitostí, ale i nadějí na lepší zítřky. Letos oslavíme 100 let od vzniku samostatného státu Čechů a Slováků.

Přál bych si, aby tento rok přinesl změnu atmosféry ve společnosti. Abychom k sobě byli tolerantnější, solidárnější a respektovali práci a nadání druhých. Vždyť k šíření dobrého jména Čechů v zahraničí nám vždy pomáhal talent. Ať již to byly patenty a vynálezy například Františka Křižíka, Otto Wichterleho, Antonína Holého či Jaroslava Heyrovského, mimo jiné nositele Nobelovy ceny za chemii. Nebo to byla krásná hudba Antonína Dvořáka, Leoše Janáčka, Jaromíra Vejvody a řady dalších celosvětově uznávaných autorů.

Při vzpomínce na projednávání novely autorského zákona v parlamentu, které bylo na přelomu roku 2016 a 2017 občas emocionálně vypjaté, jsem skoro nabyl dojmu, že umělec a autor je nepříjemný parazit. Že na rozdíl od běžně pracujícího člověka mu stačí napsat písničku a pak už jen kasíruje peníze ze všeho celý život, a jeho příbuzní dokonce i po jeho smrti. Je to skutečně tak jednoduché

řemeslo? Jak snadná, nebo spíše trnitá je cesta k širokému publiku?

John Seabrook ve své knize *Stroj na hity – uvnitř hudební továrny* uvádí, že v roce 2008 se na trhu prodávalo zhruba 13 milionů písní. Z toho 10 milionů z nich neprodalo ani jedno jediné album. Pouhých 52 tisíc písní vygenerovalo 80 % zisku tohoto odvětví. Ano, neubral jsem žádnou nulu. Jinými slovy, zhruba 77 % písní z prodejů neutřžilo ani korunu. A těch skutečně úspěšných bylo necelých půl procenta. Na úspěchu písní se stále výraznou měrou podílí prostor na rozhlasových stanicích. Když si pustím rádio, slyším stále stejné písně, zatímco jiné nedostanou prostor žádný. Asi bychom si všichni přáli v éteru větší hudební rozmanitost. Otevřený prostor umělcům i milovníkům rozmanité hudby nabízí internet. A to se všemi klady i zápory. Ovšem příjmy z tohoto prostoru jsou téměř zanedbatelné, často nulové.

Při rozpravách nad duševním vlastnictvím a autorským zákonem jsem si občas vzpomněl na komořího Langa ve filmu *Císařův pekař a pekařův císař*, který promlouvá k císaři Rudolfovi II.: „*Milosti, nenechte prchlivost cloumat svým majestátem.*“

I ekonomická teorie se věnuje postavení rozumu a vášně. Tomáš Sedláček ve své knize *Ekonomie dobra a zla* uvádí pohled skotského filozofa z 18. století Davida Humea. Ten se proslavil citátem, že „*rozum je otrokem vášně*“. Citát Davida Humea Tomáš Sedláček doplňuje o podobný pohled anglického filozofa ze 17. století Johna Lockeho: „*Rozum ve skutečnosti neustanovuje ani neformuluje přirozený zákon, jen jej vyhledává a objevuje ... rozum se vlastně nepodílí na vytváření zákonů, spíše je interpretuje.*“ Emoce nebo vášně mohou být určitým vzdorem vůči materii, kde se necítíme dobře. Mohou být i cestou, jak nalézt odpověď na otázky, kterým nerozumíme. Bezesporu jsou nezbytnou ingrediencí a hybnou silou lidské

kreativity. Neměly by však až s určitou zaslepeností vstupovat do tvorby zákonů, kterými se má společnost řídit. V takových případech je potřeba měřit jako na lékárnických vahách, uváženě a vyváženě. Neuvážené zásahy do právního soukolí mohou narušit chod celého systému, ne-li jej zcela paralyzovat, byť na počátku mohly být zásahy vedeny dobrými úmysly. Praxe nás totiž opakovaně přesvědčuje o tom, že interpretace takových zákonů je na jednoho příliš a dva se na ní neshodnou.

Dle numerologie je nejpodstatnější hodnotou osmičky rovnováha. Číslo osm je dokonce považováno za nejmocnější ze všech čísel a je spojováno například s logickým myšlením. Z pohledu numerologie snad lze hledět do roku 2018 s jistým optimismem.

Zdravý, šťastný a naplněný rok 2018 vám přeje

Roman Strejček

První číslo magazínu Autor in vyšlo v zimě 2009

Všechna čísla si můžete přečíst na stránce www.atorin.cz

MYSLÍME **NA** HUDBU

WE THINK **OF** MUSIC

OSA - Ochranný svaz autorský
pro práva k dílům hudebním, z. s.

www.osa.cz